

Strategisk överenskommelse avseende samverkan mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad

Resultat av samverkan 2022

Datum: 2023-05-08

Författare:

Alexander Blümke, Malmö stad

Felicia Eklund, Malmö stad

Helena Hansson, Malmö stad

Mats Rydberger, Arbetsförmedlingen

Sofia Rönnqvist, Malmö stad

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Vikten av samverkan	4
3 Samverkan inom ramen för SÖK och övrig samverkan.....	5
3.1 Samverkan inom ramen för lokala överenskommelser	5
3.2 Övrig samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad	8
4 Samverkansvolymen.....	9
5 Resultat av samverkan.....	11
5.1 Resultat från arbetsprocesser	11
5.2 Resultat från övrig samverkan	14
6 Uppföljning av SÖK-målen 2022	15
6.1 SÖK-mål - Antalet bristyrken i Malmö ska bli färre.....	16
6.2 SÖK-mål - Andelen arbetslösa Malmöbor som börjar arbeta eller studera ska öka jämfört med året innan.....	17
6.3 SÖK-mål - Sysselsättningsgraden för Malmös nattbefolkning ska överstiga motsvarande procentuella förändring i riket.....	20
6.4 SÖK-mål - Fler med försörjningsstöd ska bli självförsörjande genom arbete, studier eller annan försörjning jämfört med året innan.....	26
6.5 SÖK-mål - Andelen av befolkningen 16–64 år som har förgymnasial utbildning som högsta avslutade utbildningsnivå ska minska jämfört med året innan.....	28
7 Sammanfattande diskussion och förslag.....	30
Bilaga 1. Övrig samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad	36
Bilaga 2. Beräkning av deltagarvolym för lokala överenskommelser och övrig samverkan	38

1 Inledning

Den strategiska överenskommelsen (SÖK:en)¹ är en överenskommelse om samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen och den leds av en strategisk styrgrupp. Överenskommelsen innehåller parternas uppdrag, principer för samverkan och gemensamma målsättningar. Fyra operativa styrgrupper har under 2022 haft i uppdrag av den strategiska styrgruppen att leda det operativa arbetet utifrån ett givet ansvarsområde. I de operativa styrgruppernas ansvar ingår bland annat att organisera det operativa arbetet så att målen i den strategiska överenskommelsen påverkas i önskad riktning. De operativa styrgrupperna har redogjort för arbetet som har bedrivits inom ramen för de lokala överenskommelserna under 2022 till den strategiska styrgruppen.

Samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen är mer omfattande än det som ryms direkt under den strategiska överenskommelsens styrning. Övrig samverkan kan exempelvis handla om projekt finansierade av Europeiska socialfonden eller insatser som sker inom ramen för Finsam samordning av rehabiliteringsinsatser i Malmö (FINSAM). I många fall är sådan övrig samverkan tätt knuten till arbetet inom den strategiska överenskommelsen och i vissa fall är den ett resultat av beslut inom den strategiska överenskommelsen. Ett exempel på detta är projektet Malmökraften 2.0 som finansierats av Europeiska socialfonden. Det går därför inte alltid att dra en skarp gräns mellan samverkan inom ramen för den strategiska överenskommelsen och övrig samverkan.

Den här rapporten syftar både till att beskriva hur samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö ser ut och till att presentera omfattningen avseende antalet Malmöbor som berörs av samverkan. Dessutom görs ett försök att presentera olika former av resultat som kan knytas till samverkan och en uppföljning av den strategiska överenskommelsens målsättningar.

2 Vikten av samverkan

För Malmö stad och Arbetsförmedlingen är drivkraften till samverkan att organisationerna ofta behöver varandra för att gemensamt kunna stödja arbetssökande Malmöbor på ett sätt som organisationerna inte klarar på egen hand. Att kommunen och Arbetsförmedlingen ska samarbeta finns också uttryckligen angivet i till exempel socialtjänstlagen och i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för år 2022. I Malmö stad har kommunfullmäktige beslutat om reglemente som anger att arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för hanteringen av överenskommelser mellan stat och kommun inom arbetsmarknadsområdet.

Det är inte aktuellt att samverka kring alla arbetssökande Malmöbor, men för vissa enskilda och för vissa särskilda grupper av arbetssökande kan en väl fungerande samverkan vara avgörande för att den enskilda Malmöbon ska få ett bra stöd att etablera sig på arbetsmarknaden. För en arbetslös Malmöbo som uppbär ekonomiskt bistånd kan det till exempel vara viktigt att samtidigt kunna ta del av socialtjänstens insatser, kommunala arbetsmarknadsinsatser och Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program i form av exempelvis arbetsmarknadsutbildning eller anställningsstöd. För en nyanländ Malmöbo i etableringsprogrammet är väl fungerande sam-

¹ Arbetsförmedlingens diarienummer: Af-2019/0000 6957-7

verkansstrukturer mellan Arbetsförmedlingen och kommunen viktiga för att få till stånd en kombination av till exempel arbetsmarknadsplanering, svenska för invandrare (sfi) och samhällsinformation. Samverkan är också ofta en förutsättning för att skapa insatser för särskilda grupper av arbetssökande till exempel genom FINSAM i Malmö och genom Europeiska socialfonden.

3 Samverkan inom ramen för SÖK och övrig samverkan

Samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen har under 2022 skett inom ramen för den strategiska överenskommelsens struktur och genom övrig samverkan.

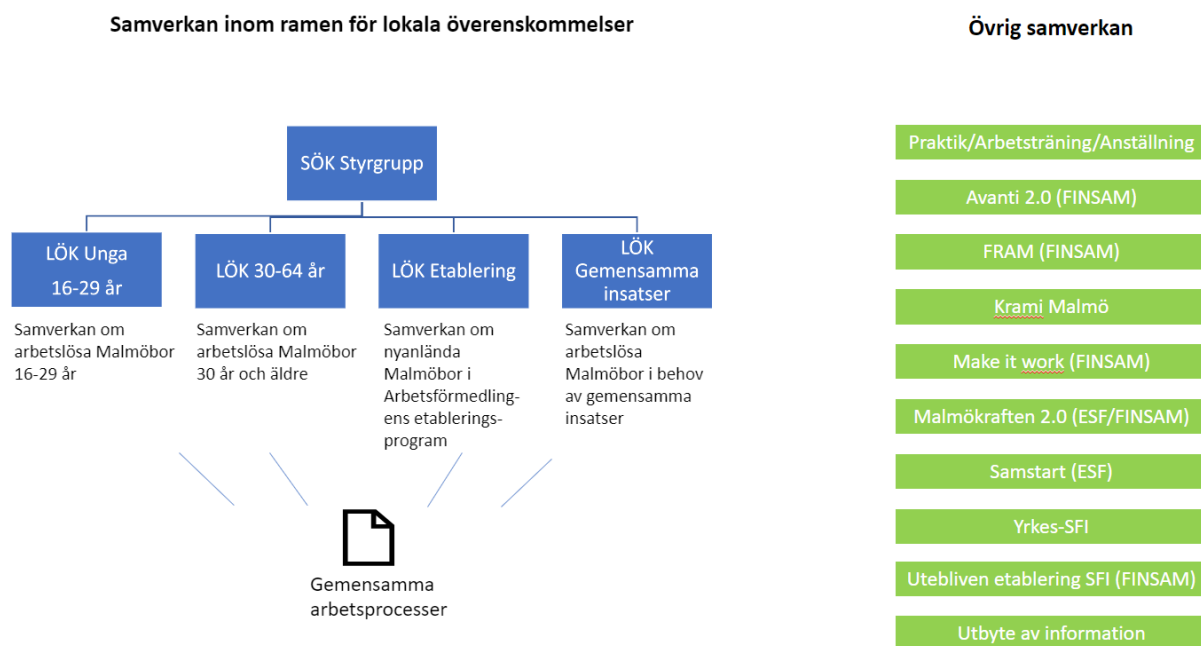

Bild 1. Bild för att visualisera samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Källa: Analysgruppens egen bild

3.1 Samverkan inom ramen för lokala överenskommelser

Inom ramen för den strategiska överenskommelsen har det under 2022 funnits fyra lokala överenskommelser (LÖK:ar) för samarbete kring särskilda målgrupper eller gemensamma insatser. Tre av överenskommelserna gäller från november 2020, den fjärde, *LÖK Etablering* gäller från och med januari 2020. Sammantaget finns tre målgruppsinriktade överenskommelser;

- 1) *LÖK Unga 16–29 år*,
- 2) *LÖK 30–64 år* samt
- 3) *LÖK Etablering*.

Därutöver finns

- 4) *LÖK Gemensamma insatser*.

Gemensamt för LÖK:arna är att arbetet inom respektive LÖK leds av en operativ styrgrupp och att samverkan organiseras utifrån följande utgångspunkter:

Strategisk överenskommelse avseende samverkan mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad. Resultat av samverkan 2022

- att målgruppens behov löpande kartläggs och identifieras och
- att de behov som identifierats hos målgruppen omhändertas genom nya eller befintliga former för samarbete, arbetssätt eller insatser (som benämns arbetsprocesser).

Parterna ska i samverkan verka för att kvinnor och män ges lika förutsättningar att ta del av den samverkan som erbjuds inom ramen för överenskommelsen. De operativa styrgrupperna ansvarar för uppföljning av respektive lokal överenskommelse och för att uppföljningens resultat tas till vara för att utveckla samverkan. De operativa styrgrupperna rapporterar till styrgruppen för den strategiska överenskommelsen.

3.1.1 Lokal överenskommelse om samverkan för unga Malmöbor 16–29 år (LÖK Unga 16–29 år)

Överenskommelsen syftar till att genom samverkan förbättra kompetensförsörjningen och påskynda Malmöbors, 16–29 år, etablering i arbetslivet. Målgruppen är de Malmöbor i åldersgruppen 16–29 år som för sin etablering i arbetslivet bedöms ha behov av stöd och insatser från både Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Målsättningen med överenskommelsen är att arbetslöshetsnivån i Malmö kommun för personer 16–29 år ska pressas mot rikssnittet för åldersgruppen genom att målgruppen börjar arbeta eller studera. Ung Malmö är en viktig gemensam arena för samverkan kring målgruppen.

3.1.2 Lokal överenskommelse om samverkan för Malmöbor 30–64 år (LÖK 30–64 år)

Överenskommelsen syftar till att genom samverkan förbättra kompetensförsörjningen och påskynda Malmöbors, 30–64 år, etablering i arbetslivet. Målgruppen är de Malmöbor i åldersgruppen 30–64 år som för sin etablering i arbetslivet bedöms ha behov av stöd och insatser från både Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Målsättningen med överenskommelsen är att arbetslöshetsnivån i Malmö kommun för personer 30–64 år ska pressas mot rikssnittet för åldersgruppen, genom att målgruppen börjar arbeta eller studera.

3.1.3 Lokal överenskommelse i Malmö gällande vissa nyanlända invandrare som omfattas av lag (2010:197) och förordning (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (LÖK Etablering)

Överenskommelsen syftar till att tydliggöra uppdrag, ansvarsfördelning, roller och rutiner mellan Arbetsförmedlingen, Malmö stad, Migrationsverket, Region Skåne, Statens servicecenter och den idéburna sektorn. Målet är att underlätta och påskynda etablering i arbets- och samhällslivet för vissa nyanlända invandrare. Insatserna ska ge de nyanlända förutsättningar för egenförsörjning och stärka deras aktiva deltagande i arbets- och samhällslivet. Samverkan handlar exempelvis om att erbjuda de nyanlända arbetsmarknadsplanering, svenska för invandrare (sfi), ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning, vägledning, samhällsinformation med mera.

3.1.4 Lokal överenskommelse om samverkan kring gemensamma insatser för Malmöbor 16–64 år (LÖK Gemensamma insatser)

Överenskommelsen syftar till att genom samverkan förbättra kompetensförsörjningen och påskynda Malmöbornas etablering i arbetslivet. Målgrupper för överenskommelsen är dels 1) Malmöbor i åldersgruppen 16–64 år som för sin etablering i arbetslivet bedöms ha behov av stöd och insatser från både Malmö stad och Arbetsförmedlingen, dels 2) de arbetsgivare som har ett kompetensförsörjningsbehov inom ett bristyrke och/eller som vill samarbeta kring gemensamma insatser för att föra Malmöbor i målgruppen till arbete eller studier. Överenskommelsens målsättningar är att skapa gemensamma insatser som för Malmöborna till arbete eller studier och att förbättra kompetensförsörjningen för företag med kompetensförsörjningsbehov, i första hand inom bristyrken.

3.1.5 Arbetsprocesser inom ramen för de lokala överenskommelserna

Sedan 2020 har styrgrupperna för de lokala överenskommelserna arbetat med att ta fram arbetsprocesser som reglerar hur vissa samarbeten mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö ska fungera. Arbetsprocesserna publiceras på Arbetsförmedlingens och Malmö stads gemensamma hemsida för samarbete². Arbetsprocesserna blir därmed tillgängliga för samtliga medarbetare inom de båda organisationerna.

Arbetsprocesserna innehåller beskrivningar av hur anvisningar till olika insatser ska gå till och hur rollfördelningen ser ut. De arbetsprocesser som listas nedan är de som Malmö stad och Arbetsförmedlingen haft aktuella på den gemensamma hemsidan för samarbete under 2022 och/eller som funnits beskrivna i text i någon överenskommelse.

Arbetsprocesser:

- **Arbetsmarknadsanställningar** (introduktionsjobb, lönebidrag, nystartsjobb). Processer för beslut och start av arbetsmarknadsanställningar inom Malmö stad.
- **Anställningar med stöd hos andra arbetsgivare**
Processer för initiering av och beslut kring introduktionsjobb, lönebidrag och nystartsjobb hos andra arbetsgivare för Malmöbor som får arbete genom matchning från kommunala arbetsmarknadsinsatser.
- **Arbetsmarknadsutbildning (AUB)**. Process för hur deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser anvisas till yrkesutbildningar inom Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program AUB.
- **Praktik/arbetsträning (APR)**. Process för hur deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser anvisas till praktik/arbetsträningsplatser genom Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program APR.
- **Arbetssökande med förhinder (SKAT 14)**. Process för samverkan kring Malmöbor som av Arbetsförmedlingen bedömts vara förhindrade att aktivt söka och/eller omgående tillträda på arbetsmarknaden.
- **Kommuninsats (SKAT 15)**. Process för samverkan kring Malmöbor 16–25 år som av Arbetsförmedlingen bedömts inte uppfylla kraven för aktivt programdeltagande och som

² Malmö stad (2023-04-13): [Arbetsförmedlingen och Malmö stad – sida för samarbete - Malmö stad \(malmo.se\)](#)

hänvisas till aktiviteter som kommunen ansvarar för.

- **Inskrivningsprocess för etableringen.** Process för hur deltagare skrivs in och får del av olika insatser inom Arbetsförmedlingens etableringsprogram.
- **Jobbspår.** Process för anmälan av deltagare till Jobbspår, en kombination av utbildning och andra insatser för att göra deltagare anställningsbara hos en arbetsgivare.
- **Samhällsorientering.** Process för anmälan av deltagare inom Arbetsförmedlingens etableringsprogram till Malmö stads kurs om det svenska samhället.
- **Samverkansforum LÖK Unga 16–29 år.** Process för aktualisering och avstämning vid samverkansbehov kring enskilda deltagare.
- **Samverkansforum LÖK 30–64 år.** Process för aktualisering och avstämning vid samverkansbehov kring enskilda deltagare.
- **Studiemotiverande kurs på folkhögskola (SMF).** Process för hur deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser anvisas till studiemotiverande kurs på folkhögskola inom Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program SMF.
- **Studiestartsstöd.** Process för ansökan om studiestartsstöd för arbetssökande som har kort utbildningsbakgrund och behöver läsa in grundläggande- eller gymnasieutbildning för att förbättra sina möjligheter till arbete.
- **Ung Framtid.** Process för anmälan av unga 18–29 år med ekonomiskt bistånd till Arbetsförmedlingens projekt Ung Framtid. Avslutat under november 2022.
- **Utbildningsplikt.** Process för anvisning av deltagare inom Arbetsförmedlingens etableringsprogram till utbildning i form av sfi (svenska för invandrare), grundläggande eller gymnasial nivå på Komvux eller allmän kurs på folkhögskola.
- **Karriärvägledning (KVL).** Process för hur deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser anvisas till studie- och yrkesvägledning inom Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program KVL.

3.2 Övrig samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad

En betydande del av samverkan som sker mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen ligger inte direkt under den strategiska överenskommelsens styrning men bedöms ligga i linje med den strategiska överenskommelsens intentioner för hur arbetet i samverkan mellan organisationerna ska bedrivas.

Övrig samverkan har under 2022 bedrivits genom:

- Löpande samarbete kring praktik, arbetsträning och anställning inom Malmö stad
- Avanti 2.0 (FINSAM)
- FRAM (FINSAM)
- Krami Malmö
- Make it work (FINSAM)
- Malmökraften 2.0 (ESF/FINSAM)
- Samstart (ESF)
- Yrkes-sfi i Skåne

- Utebliven etablering sfi (FINSAM)
- Samverkan kring utbyte av information

För översiktlig beskrivning av arbetet inom övrig samverkan se bilaga 1.

4 Samverkansvolymen

Syftet med detta avsnitt är att redogöra för omfattningen av Malmöbor som berörs av samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen. Vi använder oss av ett eget begrepp – samverkansvolymen. *Samverkansvolymen består av den volym Malmöbor som en genomsnittlig månad under ett givet år berörs av samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen.* Vi vill betona att inom samverkansvolymen kan samverkansgraden, alltså hur omfattande samverkan är för varje Malmöbo skilja sig åt väsentligt. Samverkan kan bestå av allt ifrån att en Malmöbos planering är avstämd mellan två tjänstepersoner till att Malmöbon deltar i olika sorters arbetsmarknadspolitiska insatser inom ramen för en integrerad verksamhet där personal från Malmö stad och Arbetsförmedlingen arbetar tätt tillsammans med gemensamma deltagare.

Metoden att beräkna volymen som ett genomsnitt per månad³ handlar främst om att i så stor utsträckning som möjligt undvika dubbelräkningar, då personer kan röra sig mellan olika insatser under ett år. I huvudsak är personerna oftast bara i en insats en viss given månad och på så vis skapas en möjlighet att addera olika genomsnittliga värden till en totalvolym.

För att kunna beskriva detta genomsnitt har vi utgått från statistik för de olika operativa styrgrupernas målgrupper så som de definieras i överenskommelserna som gällde för 2022 samt statistik för övrig samverkan. För en mer utförlig beskrivning av beräkningen av deltagarvolymen för de lokala överenskommelserna och övrig samverkan se bilaga 2.

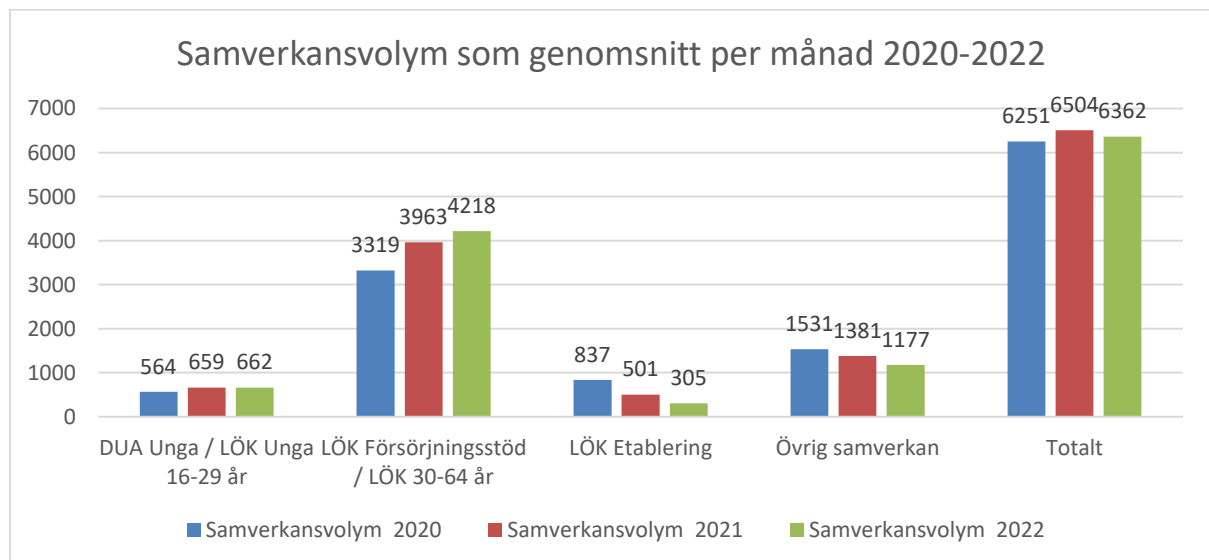

Diagram 1. Samverkansvolym som genomsnitt per månad 2020, 2021 och 2022. (Under 2020 hade två överenskommelser andra namn, LÖK Unga 16–29 år hette DUA-unga och LÖK 30–64 år hette LÖK-försörjningsstöd.) Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar.

³ Genomsnitt per månad räknas ut genom att summera det antal som finns i samverkan under varje månad under ett år och dividera summan med tolv.

Som diagram 1 ovan visar, omfattade samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen 6 362 personer i genomsnitt per månad under 2022. Samverkansvolymen har minskat med i genomsnitt 142 personer eller 2 procent per månad jämfört med 2021, men har ökat med 111 personer eller 2 procent per månad jämfört med 2020. Volymen är sannolikt lågt räknad trots en mindre risk för viss dubbelräkning. Ärenden där samverkan sker direkt mellan socialtjänsten ekonomiskt bistånd ASF och Arbetsförmedlingen finns till exempel inte med i statistiken. Dessutom finns utöver sammanställningen övrig samverkan som omfattar 726 Malmöbor under 2022 men som inte kunnat uttryckas som genomsnitt per månad⁴.

Samverkansvolymen för LÖK Unga 16–29 år under 2022 är i stort sett oförändrad jämfört med 2021⁵, medan samverkansvolymen inom LÖK 30–64 år ökar för andra året i rad. Den minskade invandringen avspeglas i en stor minskning av antalet personer som ingått i målgruppen för LÖK etablering. Kategorin övrig samverkan minskar i omfattning för andra året i rad. Se vidare under avsnitt 5.2.

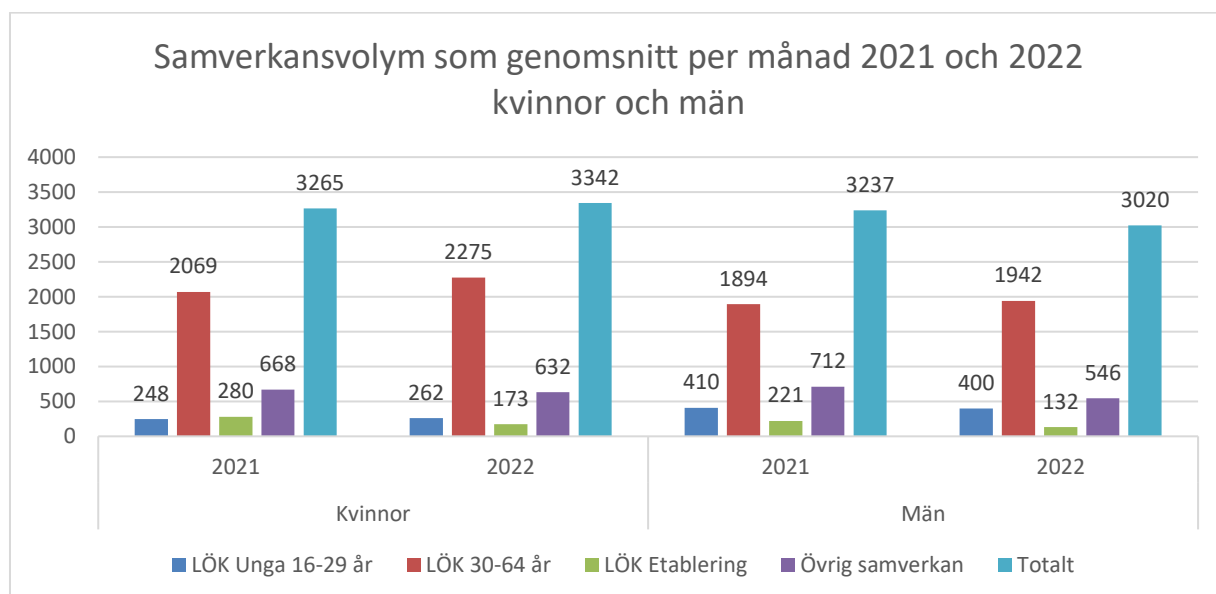

Diagram 2. Samverkansvolym för kvinnor och män som genomsnitt per månad 2021 och 2022. Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar.

Totalt omfattade samverkan 3 342 kvinnor och 3 020 män i genomsnitt per månad under 2022. Omräknat i andelar så motsvarar kvinnornas deltagande 53 procent och männens 47 procent. Motsvarande könsfördelning under 2021 var 50 procent kvinnor och 50 procent män. Könsuppladad statistik avseende samverkansvolymen togs inte fram i rapporten för 2020.

En genomsnittlig månad under 2022 var 21 206 arbetslösa Malmöbor inskrivna på Arbetsförmedlingen varav 10 142 var kvinnor och 11 064 var män.⁶ Detta är en minskning med 3 765 arbetslösa jämfört med en genomsnittlig månad under 2021.

⁴ Avser 496 Malmöbor (380 kvinnor och 116 män) som har studerat med studiestartsstöd och 230 personer (könsuppladade uppgifter saknas) som har påbörjat en utbildning inom yrkes-sfi genom Arbetsförmedlingen eller komvux

⁵ En större grupp deltagare inkluderas i beräkningen av antal deltagare inom LÖK Unga 16–29 år under 2021 och 2022 jämfört med DUA Unga 2020. Genomsnittsvärdet för DUA Unga under 2020 avsåg inskrivna på Ung Malmö (16–29 år) exklusive unga som ingår i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och personer i övrig samverkan. Genomsnittsvärdet för LÖK Unga 16–29 år under 2021 och 2022 avser samtliga deltagare mellan 18–29 år som är inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen ASF exklusive deltagare i övrig samverkan.

⁶ Avser öppet arbetslösa och sökande i program

Att 6 362 personer i genomsnitt var aktuella inom samverkan innebär att cirka 30 procent av de arbetslösa på något sätt berördes av samverkan en genomsnittlig månad under 2022. Det är en cirka 4 procentenheter högre andel än vid samma mätning 2021 och 6 procentenheter högre än 2020. Uppdelat per kön så var 33 procent av de arbetslösa kvinnorna aktuella för samverkan jämfört med 27 procent av de arbetslösa männen.

Vi har i dagsläget inte kännedom om att någon aktuell motsvarande kartläggning av samverkansvolymen gjorts i andra kommuner. Därmed är det svårt att värdera om samverkansvolymen är hög eller låg i förhållande till dessa. Det är också svårt att värdera om andelen i samverkan motsvarar behoven hos de arbetslösa Malmöborna. Att 30 procent av de inskrivna arbetslösa Malmöborna på Arbetsförmedlingen är aktuella för samverkan i någon grad indikerar att behovet av samordning av planeringar samt kompletterande kommunala eller gemensamma insatser är betydande.

5 Resultat av samverkan

I det här avsnittet tittar vi närmare på om LÖK:arnas samverkan kring att fastställa och implementera arbetsprocesser har resulterat i att Malmöbor har fått ta del av ordinarie insatser eller andra samverkansformer samt om Malmöbor har deltagit i övrig samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen.

Med *resultat av samverkan* avses här att samverkan resulterat i att en Malmöbo:

- har tagit del av Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program, kommunala insatser eller andra samverkansformer som resultat av gemensamma arbetsprocesser
- deltagit i insatser som bedrivs i samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen och som i den här rapporten definieras som övrig samverkan

5.1 Resultat från arbetsprocesser

I detta avsnitt redovisas det mätbara antalet Malmöbor som har deltagit i arbetsmarknadspolitiska program, insatser eller andra samverkansformer som ett resultat av Malmö stads och Arbetsförmedlingens gemensamma arbetsprocesser.⁷ Arbetsprocesserna har tagits fram inom ramen för de lokala överenskommelserna och reglerar hur vissa samarbeten ska fungera. De Malmöbor som tar del av en insats som ett resultat av en arbetsprocess ingår i normalfallet i samverkansvolymen som beskrivs i avsnitt 4.

Även i detta avsnitt används begreppet *genomsnitt per månad*. Här används det främst för att kunna ackumulera siffrorna, då vissa Malmöbor först deltar i en insats för att sedan gå in i en annan. Vår bedömning är att Malmöborna i huvudsak är i en insats i taget och att modellen med genomsnitt per månad gör att vi undviker dubbelräkning i största möjliga utsträckning.

⁷ För arbetsprocesserna anställningar med stöd hos andra arbetsgivare, SKAT 14/15, samverkansforum inom LÖK Unga 16-29 år och Ung framtid finns ingen tillgänglig statistik.

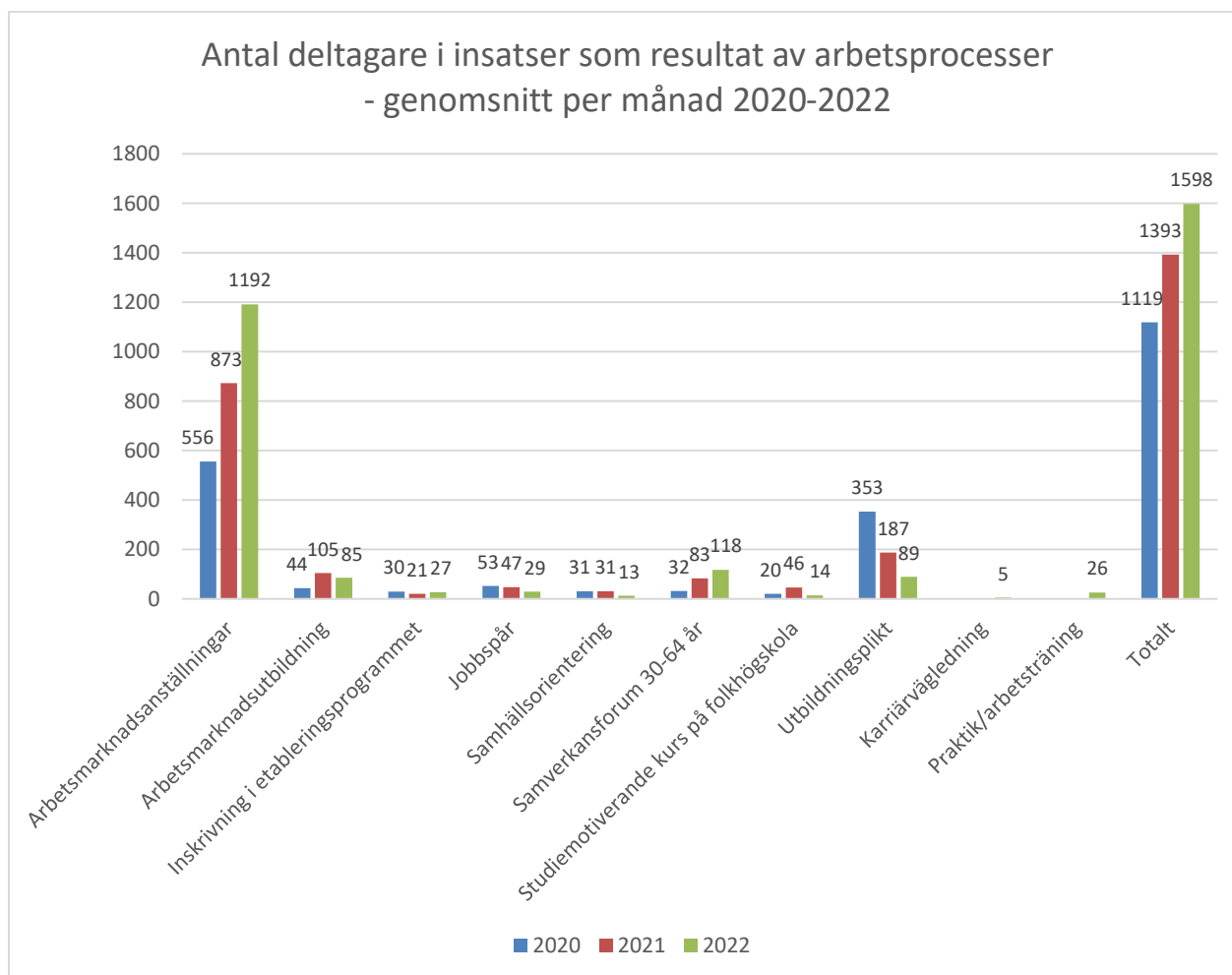

Diagram 3. Antal deltagare inskrivna i arbetsmarknadsmarknadspolitiska program, insatser eller samarbetsformer som resultat av gemensamma arbetsprocesser. Värdena avser genomsnitt per månad 2020, 2021 och 2022.⁸ Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar

Diagram 3 ovan visar att de hittills formulerade och mätbara arbetsprocesserna mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen har resulterat i att 1 598 personer i genomsnitt per månad har deltagit i arbetsmarknadsmarknadspolitiska program, insatser eller varit aktuella i andra samverkansformer. Det är en ökning med 205 personer eller 15 procent i genomsnitt per månad jämfört med 2021. Jämfört med 2020 är ökningen 479 personer per månad eller 43 procent.

Ökningen mellan 2020 och 2022 förklaras främst av en ökad volym arbetsmarknadsanställningar inom Malmö stad, att fler Malmöbor på arbetsmarknadsavdelningen ASF har anvisats till Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar samt att antalet personer som har aktualiserats i samverkansforum för personer som omfattas av LÖK 30–64 år har ökat. Dessutom påverkas resultatet av att det har tillkommit nya arbetsprocesser under 2022. De nya processerna avser anvisning av deltagare på arbetsmarknadsavdelningen ASF till Arbetsförmedlingens program karriärvägledning och praktik/arbetsträning. Den stora minskningen av antalet deltagare i etableringsprogrammet förklarar minskningen av volymen i utbildningsplikt och samhällsorientering. Värt att notera är att antalet deltagare per månad i jobbspår minskar för andra året i rad.

⁸ För samhällsorientering avses genomsnittligt antal deltagare som påbörjat kursen.

Arbetsprocessen kring att samarbeta för att Malmöbor ska kunna få studiestartsstöd har inte kunnat uttryckas som genomsnitt per månad. Under 2022 har totalt 496 Malmöbor (380 kvinnor och 116 män) studerat med studiestartsstöd, vilket är en marginell ökning från året innan då 483 Malmöbor (365 kvinnor och 118 män) studerade med studiestartsstöd.

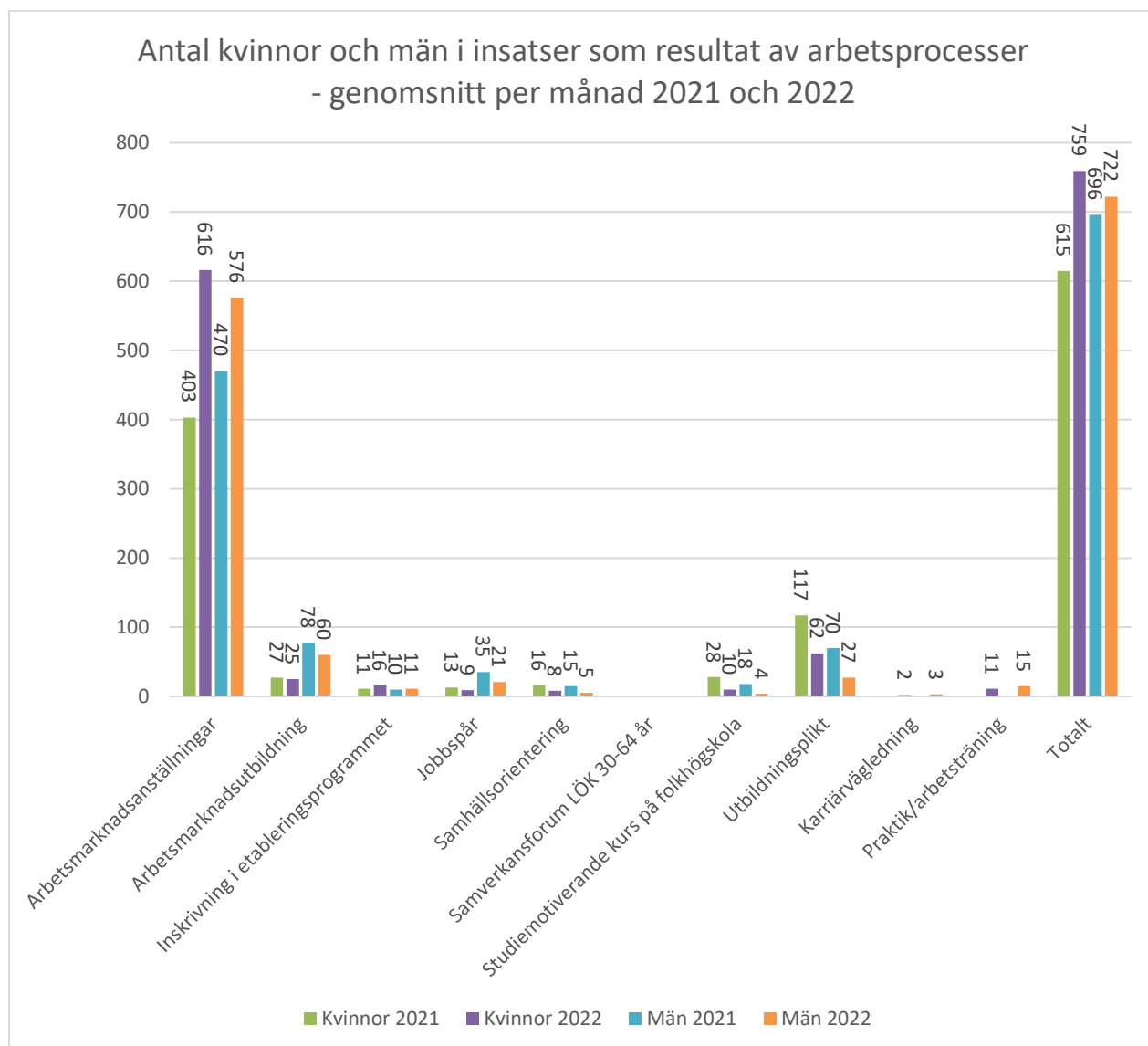

Diagram 4. Antal kvinnor och män i arbetsmarknadsmarknadspolitiska program, insatser eller samarbetsformer som resultat av gemensamma arbetsprocesser. Värdena avser genomsnitt per månad 2021 och 2022. Könsuppdeld statistik för samverkansforum LÖK 30-64 år finns inte tillgänglig. Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar

Som diagram 4 ovan visar har de formulerade och mätbara arbetsprocesserna mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen under 2022 resulterat i att 759 kvinnor och 722 män i genomsnitt per månad har deltagit i arbetsmarknadsmarknadspolitiska program och insatser. Omräknat i andelar så motsvarar kvinnornas deltagande 51 procent och männens 49 procent. Det är en ökning av andelen kvinnor jämfört med 2021 då kvinnorna under en genomsnittlig månad utgjorde 47 procent av deltagarna och männen 53 procent.

Även under 2022 deltar män i större utsträckning än kvinnor i arbetsmarknadsutbildning och jobbspår medan kvinnor till större del än män deltar i studiemotiverande kurs på folkhögskola samt i insatser inom utbildningsplikten. En stor förändring har skett för arbetsmarknadsanställningarna, där kvinnorna har gått från att vara i minoritet 2021 till att vara i majoritet 2022.

Könsuppdelad statistik togs inte fram i rapporten för 2020.

5.2 Resultat från övrig samverkan

I detta avsnitt finns volymerna för den övriga samverkan som finns identifierad mellan organisationerna i avsnitt 4.

Även i detta avsnitt används begreppet genomsnitt per månad. Vår bedömning är att det i huvudsak är ovanligt att en Malmöbo befinner sig i två olika samverkansinsatser samtidigt och att modellen med genomsnitt per månad även i detta sammanhang gör att vi undviker dubbelräkning i största möjliga utsträckning.

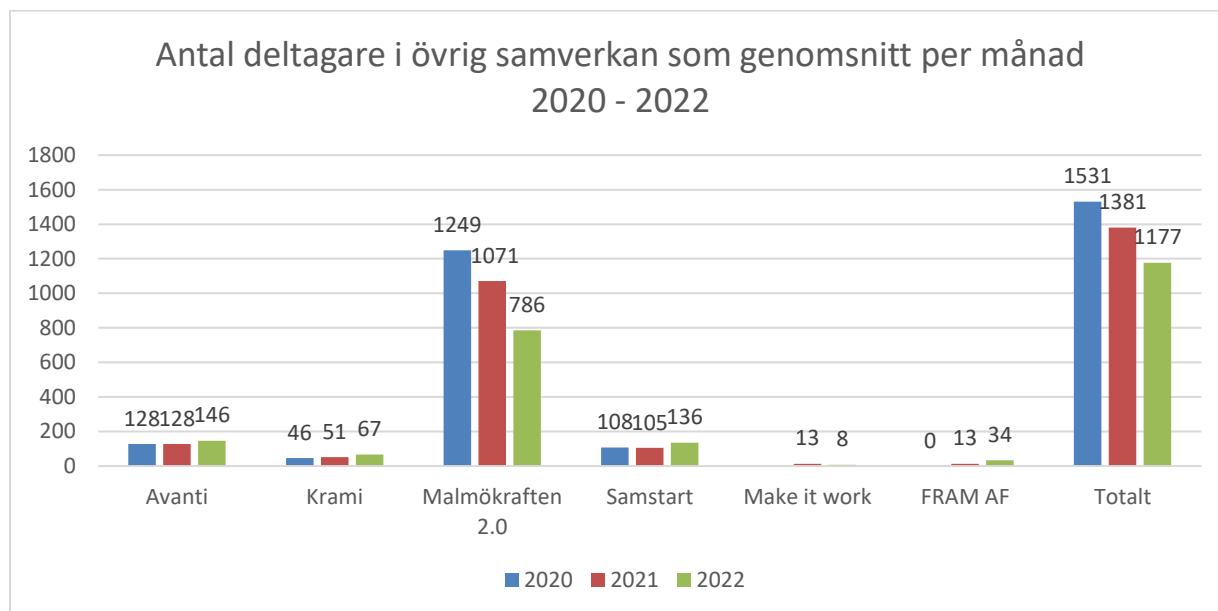

Diagram 5. Antal deltagare i övrig samverkan som genomsnitt per månad 2020, 2021 och 2022 (Make-it work kunde inte uttryckas som genomsnitt 2020. FRAM var ett nytt projekt 2021 och fanns inte 2020). Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar.

Som diagram 5 ovan visar omfattar övrig samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen 1 177 deltagare i genomsnitt per månad under 2022. Det är 204 personer eller 15 procent färre deltagare än under en genomsnittlig månad 2021 och 354 personer eller 23 procent färre än under en genomsnittlig månad 2020.

Den totala minskningen beror på att volymen deltagare i projektet Malmökraften 2.0 har minskat under 2021 och 2022. Minskningen beror på att när projektet startade 2020 följde ett stort antal deltagare från Malmökraftens föregångare Malmökraften 1.0 med till det nya projektet. Verksamheten har med tiden minskat antalet inskrivna för att inte överskrida projektets volymmål på 4 000 deltagare under den treåriga projektiden. Med undantag från verksamheten Make it work

har det genomsnittliga antalet deltagare per månad ökat för de andra verksamheterna inom övrig samverkan.

Antal deltagare i yrkes-sfi har inte kunnat uttryckas som genomsnitt per månad. Under 2022 har 230 Malmöbor tagit del av yrkes-sfi, vilket kan jämföras med 109 deltagare under 2021 och 95 deltagare under 2020.

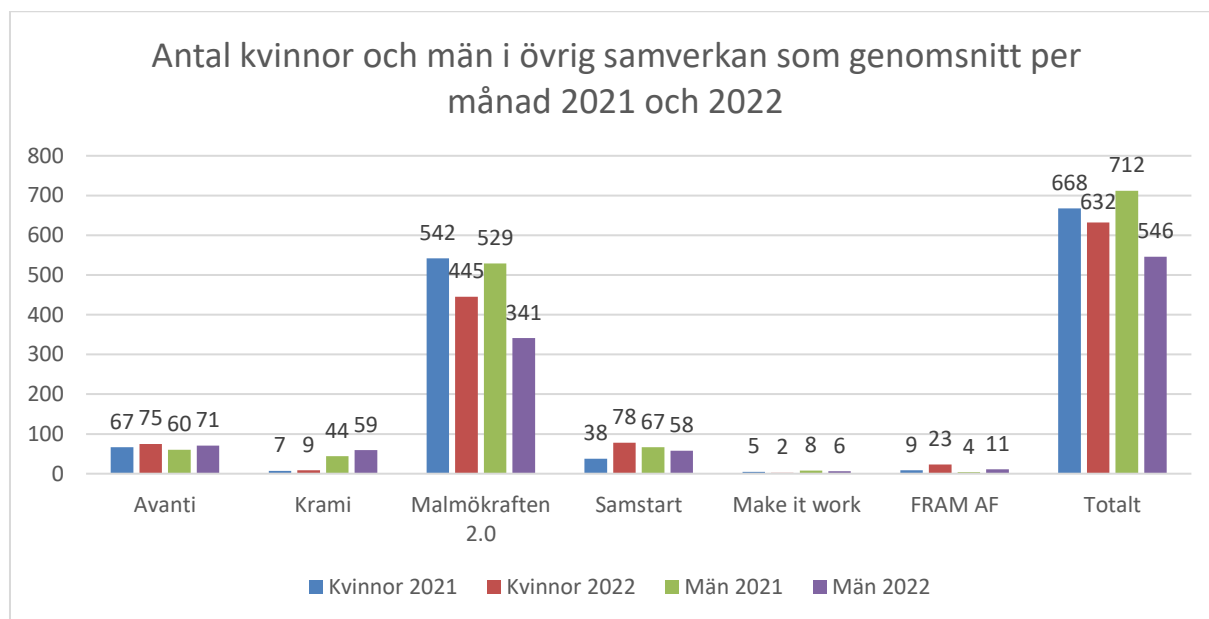

Diagram 6. Antal kvinnor och män i övrig samverkan som genomsnitt per månad 2021 och 2022. Källa: Malmö stad och Arbetsförmedlingen, egna bearbetningar.

Som diagram 6 ovan visar har 632 kvinnor och 546 män deltagit i övrig samverkan i genomsnitt per månad under 2022. Omräknat i andelar motsvarar kvinnornas deltagande 54 procent och männens 46 procent, en förändring jämfört med 2021 då kvinnorna utgjorde 48 procent och männen 52 procent av deltagarna i övrig samverkan.

Män tar i större utsträckning del av samverkan inom Krami Malmö och Make it work medan kvinnor i större utsträckning än män tar del av övriga insatser. För Malmökraften 2.0 och Samstart har kvinnornas andel ökat jämfört med 2021.

6 Uppföljning av SÖK-målen 2022

Det finns fem mål i den strategiska överenskommelsen. Vidare kallas dessa för SÖK-målen. SÖK-målen är övergripande till sin karaktär och ska fungera som långsiktiga inriktningsmål för de operativa styrgrupperna att rikta verksamheten mot. De fem SÖK-målen är:

1. Antalet bristyrken i Malmö ska bli färre.
2. Andelen arbetslösa Malmöbor som börjar arbeta eller studera ska öka jämfört med året innan.
3. Sysselsättningsgraden för Malmös nattbefolkning ska överstiga motsvarande procentuella förändring i riket.

4. Fler med försörjningsstöd ska bli självförsörjande genom arbete, studier eller annan försörjning jämfört med året innan.
5. Andelen av befolkningen 16–64 år som har förgymnasial utbildning som högsta avslutade utbildningsnivå ska minska jämfört med året innan.

SÖK-målen syftar till att fungera som inriktningsmål för planering och uppföljning av arbetet som bedrivs inom ramen för den strategiska överenskommelsen. Nedan följer en redovisning av målens utveckling samt en kortfattad beskrivning av genomfört arbete i samverkan som varit inriktat mot, eller kan antas ha påverkat, respektive mål.

I februari 2022 presenterade styrgrupperna för de lokala överenskommelserna det planerade arbetet under 2022 för den strategiska styrgruppen. I mars 2023 har grupperna presenterat sin uppföljning av arbetet som bedrivs under året för styrgruppen. De lokala styrgruppernas rapportering samt tillgänglig statistik utgör analysgruppens underlag för nedanstående sammanställning.

6.1 SÖK-mål - Antalet bristyrken i Malmö ska bli färre

Målet har inget mätbart utfall för 2022. Då Arbetsförmedlingen bytte redovisningsmetod för bristyrken 2022 utgör den statistik som finns tillgänglig en form av basår för kommande år. I resultatet av 2022 års prognos indelas olika yrken i tre kategorier utifrån möjligheten att få anställning. Kategorierna är a) yrken med små till medelstora möjligheter b) yrken med stora möjligheter och c) yrken med mycket stora möjligheter.

Vi väljer att kategorisera de yrken som bedöms falla under kategori *c) yrken med mycket stora möjligheter till anställning* som jämförbart med den tidigare termen bristyrken. En viktig distinktion mellan de båda perspektiven värt att poängtera är att termen bristyrke bland annat definieras genom att det finns ”återkommande behov från arbetsgivare eller bransch”. Ett perspektiv som inte per automatik återfinns i ovanstående kategorisering om vi inte framåt gör en bedömning baserat på tidigare utfall.

I *FA-region Malmö-Lund*⁹ bedöms 24 yrken falla under kategorin 2022 års bristyrken enligt ovanstående definition och ytterligare 75 yrken bedöms falla under kategori ”stora möjligheter till anställning”.

Under 2022 har ett antal nya jobbspår och utbildningar inom yrkes-sfi startat och genomförts, dock inte som kombinationsutbildningar inom AUB. I vilken grad dessa genomförda utbildningar och jobbspår påverkat resultatet för målet som det uttrycks är svårt att bedöma.

Till skillnad från föregående år har informationsinsatser kring yrken där arbetsmarknaden erbjuder ”mycket stora” eller ”stora” möjligheter till anställning inte delgivits medarbetare hos de båda organisationerna i en organiserad form. Således har vägledning till yrken där arbetsmarknaden erbjuder ”mycket stora” eller ”stora” möjligheter under året inte vilat på en gemensam informationsinsats.

⁹ Tillväxtverkets funktionella analysregioner

Genom utarbetade arbetsprocesser erbjuds Malmöbor i kommunala arbetsmarknadsinsatser möjligheten att ta del av arbetsmarknadsutbildningar som upphandlats i huvudsak riktade mot yrken där arbetsmarknaden erbjuder ”mycket stora” eller ”stora” möjligheter till anställning.

Då målet inte kan mätas så som det ursprungligen formulerats väljer vi här att lyfta en framåtsyftande bedömning avseende 2023 i syfte att ge en bild av hur efterfrågan på arbetskraft bedöms komma att utveckla sig. Detta för att ge en prognos som kan användas av samverkansparterna i deras planering av den operativa verksamheten. Bedömning för 2023 enligt nedan redovisar Topp-fem yrken där utbildning helt eller till stor del kan tillgodoses via gymnasiala- eller arbetsmarknadsutbildningar. Hänsyn till antalet tillgängliga jobb att söka per yrkeskategori nedan är inte tagen men ett mer omfattande grundmaterial finns tillgängligt för vidare analys.

Fem yrken i FA-region Malmö-Lund med mycket stora möjligheter till anställning

- Undersköterskor
- Buss- och spårvagnsförare
- Slaktare och styckare
- Förare av jordbruks- och skogsmaskiner
- VVS-montörer
- Tolkar och översättare (vissa språk)

Tilläggas kan att bedömningen för 2023 i skrivande stund präglas av stor osäkerhet.

6.2 SÖK-mål - Andelen arbetslösa Malmöbor som börjar arbeta eller studera ska öka jämfört med året innan.

Av diagram 7 nedan framgår att utfallet på målindikatorn har haft en fortsatt positiv men blygsam utveckling under 2022. Resultatet för kvinnor ligger på samma nivå som 2021 medan resultatet avseende män har stigit med 0,2 procentenheter. Resultatet 6,0 procent för 2022 motsvaras av totalt 18 211 avslut till arbete och studier. Arbete stod för 16 239 och studier för 1 972.

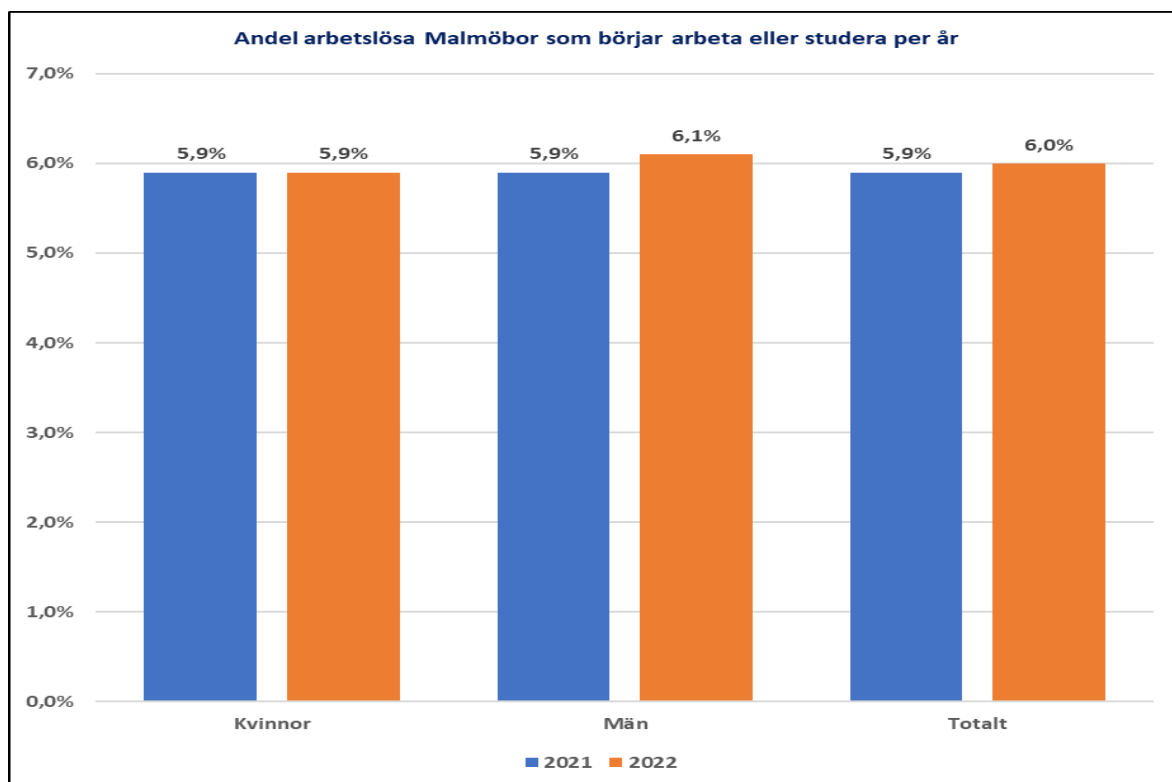

Diagram 7. Omsättning till arbete och studier enligt Arbetsförmedlingens nationella resultatdefinitioner, Malmö kommun, 2021 och 2022. Andelen räknas fram genom att summera antalet som gått till arbete eller studier varje månad till en årssumma (denna årssumma blir täljare) samt summera antalet som ingår i målgruppen för resultat enligt Arbetsförmedlingens resultatdefinition varje månad till en årssumma (denna årssumma blir nämnare). Därefter divideras täljare med nämnare för att erhålla kvoten som uttrycks i procent i diagrammet. Källa: Arbetsförmedlingen.

I tabell 1 nedan presenteras antalet övergångar till arbete och studier. Beräkningsvariablerna 2022 är desamma som för 2021 och 2020. Vid en jämförelse ser vi en något minskad totalvolym avseende övergångar till arbete och studier för samtliga under året inskrivna arbetslösa Malmöbor under 2022 jämfört med 2021. Då minskningen är marginell behöver det övervägas om ytterligare analys bör göras eller om resultatet kan antas ligga inom en normalvariation av mätvärden.

Tabell 1. Antal övergångar till arbete och studier enligt Arbetsförmedlingens nationella resultatdefinitioner, Malmö kommun 2020, 2021 och 2022.

År	Arbete	Studier	Totalt
2020	15 147	2 720	17 867
2021	18 775	2 535	21 310
2022	16 239	1 972	18 211

Målgruppen för samverkan är inskriven på Arbetsförmedlingen samtidigt som den deltar i kommunala arbetsmarknadsinsatser, utbildningsinsatser eller i övrig samverkan. Därför bidrar de olika organisationernas arbete till resultatet för målindikatorn. Det är dock ofta svårt att bedöma i hur hög grad samverkan har påverkat resultatet för avslut till arbete eller studier.

All samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen är kopplad till målet men ligger ofta tidigt i deltagarprocessen. Exempel på den typen av samverkan kan vara samarbete kring en praktikplats eller att ett ärende får en samordnad planering via ett samverkansforum.

Vi har valt att titta på de delar av samverkan där det går att mäta ett flöde till arbete eller studier genom en fastställd arbetsprocess eller från en insats som bedrivs i samverkan och som grupperats under övrig samverkan.

Övergångar till arbete och studier som ett resultat av framtagna arbetsprocesser

Tre arbetsprocesser går att knyta till mätbara resultat avseende avslut till arbete eller studier. Dessa är arbetsmarknadsanställningar, jobbspår och studiestartsstöd.

892 personer (467 kvinnor och 425 män) har påbörjat en arbetsmarknadsanställning i Malmö stad under 2022. Det är färre än under 2021 då 1 010 personer (486 kvinnor och 524 män) påbörjade en anställning. Minskningen kan förklaras av att ett stort antal Malmöbor nyanställdes under 2021 till följd av Malmö stads satsning på att utöka antalet arbetsmarknadsanställningar med 1000. Här är det viktigt att förtydliga att en påbörjad arbetsmarknadsanställning inom Malmö stad utgör ett resultat för Arbetsförmedlingen medan den inom arbetsmarknadsavdelningen ASF räknas som en insats under pågående inskrivning.

76 personer (23 kvinnor och 53 män) har gått till arbete efter avslutat jobbspår, en minskning jämfört med 2021 då 98 personer (22 kvinnor och 76 män) gick till arbete.

Sammanlagt har 968 personer (490 kvinnor och 478 män) fått ett arbete genom de två arbetsprocesserna. Det är färre än under 2021 då resultatet var 1 108 personer (508 kvinnor och 600 män).

Därtill kommer att 496 Malmöbor (380 kvinnor och 116 män) har studerat med studiestartsstöd under 2022. Det är något fler än under 2021 då 483 Malmöbor (365 kvinnor och 118 män) studerade med studiestartsstöd. Observera att siffran avser antalet studerande och inte antalet som påbörjat studier under respektive år och därför inte kan summeras till ovanstående resultat. Resultat i form av avslut till studier registreras i samband med att studierna inleds.

Avslut till arbete och studier från övrig samverkan

70 personer (8 kvinnor och 62 män) har under 2022 avslutats mot arbete eller studier från Krami Malmö. Det är fler än under 2021 då 36 personer (6 kvinnor och 30 män) avslutades.

Från Avanti 2.0 har 10 personer (4 kvinnor och 6 män) avslutats till arbete och studier. 2021 var antalet 11 personer (1 kvinna och 10 män).

Genom Samstart gick 88 personer (43 kvinnor och 45 män) över till arbete och studier 2022. Det är en ökning jämfört med 2021 då 49 personer (19 kvinnor, 30 män) avslutades till arbete och studier.

Malmökraften 2.0 har under 2022 avslutat 626 personer (323 kvinnor och 303 män) till arbete och studier vilket kan jämföras med 596 personer (278 kvinnor, 318 män) under 2021.

Sammanlagt har 794 personer (378 kvinnor och 416 män) avslutats till arbete och studier från övrig samverkan under 2022. Det är en ökning jämfört med 2021 då 692 personer (304 kvinnor och 388 män) avslutades till arbete och studier. Ökningen är större för kvinnor än för män.

Det är viktigt att förtydliga att antalet övergångar till arbete och studier i styckena ovan inte går att ackumulera rakt av utan risk för dubbelräkning. Detta gäller främst projektet Malmökraften 2.0, där deltagare i projektet kan avslutas från projektet till en arbetsmarknadsanställning.

6.3 SÖK-mål - Sysselsättningsgraden för Malmös nattbefolkning ska överstiga motsvarande procentuella förändring i riket

Detta SÖK-mål mäts på två olika sätt i denna rapportering och data hämtas från två olika databaser. Detta sker då databasen RAMS (Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik) kommer att fasas ut och ersättas av BAS (Befolkningens arbetsmarknadsstatus). 2021 är sista referensåret för RAMS medan januari 2020 är den första referensperioden för BAS. Sysselsättningsgraden kan följas upp i både RAMS och BAS men mäts på delvis olika sätt. En viktig skillnad är att gränspendlare ingår i de uppgifter som hämtas för BAS vilket inte var fallet med RAMS. För Malmös del betyder det till exempel att individer som arbetar i Köpenhamn eller någon annan del av Danmark ingår i statistiken som en del av de sysselsatta.¹⁰ I och med att sista uppföljningsår i RAMS är 2021 och första året i BAS är 2020 bryts tidsserien i redovisningen.

6.3.1 Sysselsättningsgrad enligt RAMS 2019–2021

I diagrammet nedan kan vi se att Malmö har en lägre sysselsättningsgrad än riket för åren 2019–2021. Sysselsättningsgraden i riket har skiftat mellan 78,3 och 79,6 procent medan motsvarande siffror för Malmö är ett spann mellan 67,8 och 69,9 procent. Under 2021 ökade sysselsättningsgraden både i riket och i Malmö. Vi kan även observera att ökningen har varit starkare i Malmö än för riket. Från 2020 till 2021 ökade sysselsättningsgraden i Malmö med 2,1 procentenheter jämfört med 1,3 procentenheter i riket. Statistiken visar en positiv trend för Malmö som har haft en starkare utveckling när det gäller ökad sysselsättning än riket i tre år.

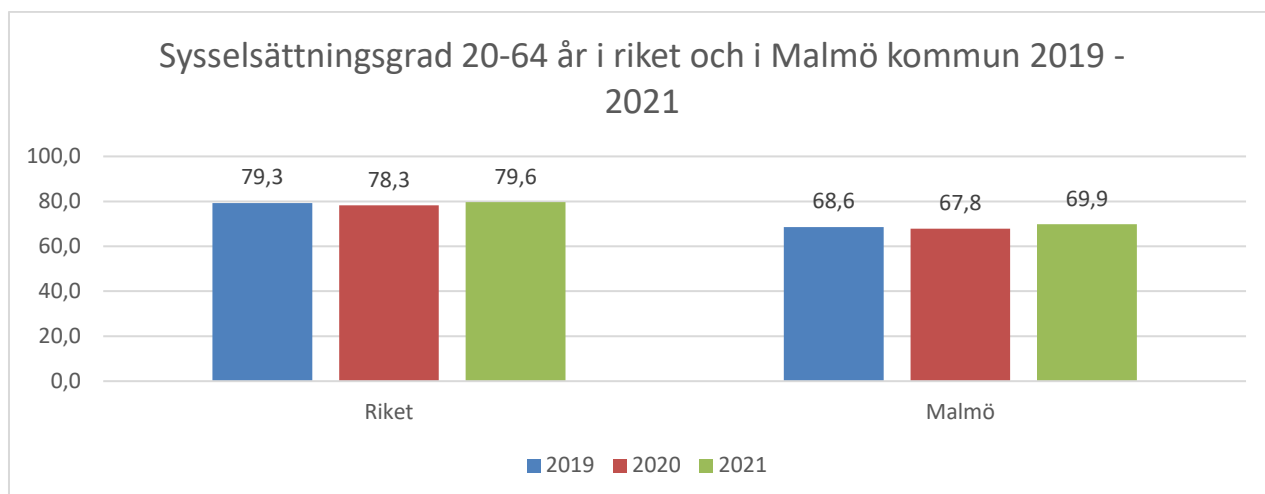

Diagram 8. Sysselsättningsgrad 20–64 år, Riket och Malmö kommun, 2019,2020 och 2021. Källa: SCB (RAMS).

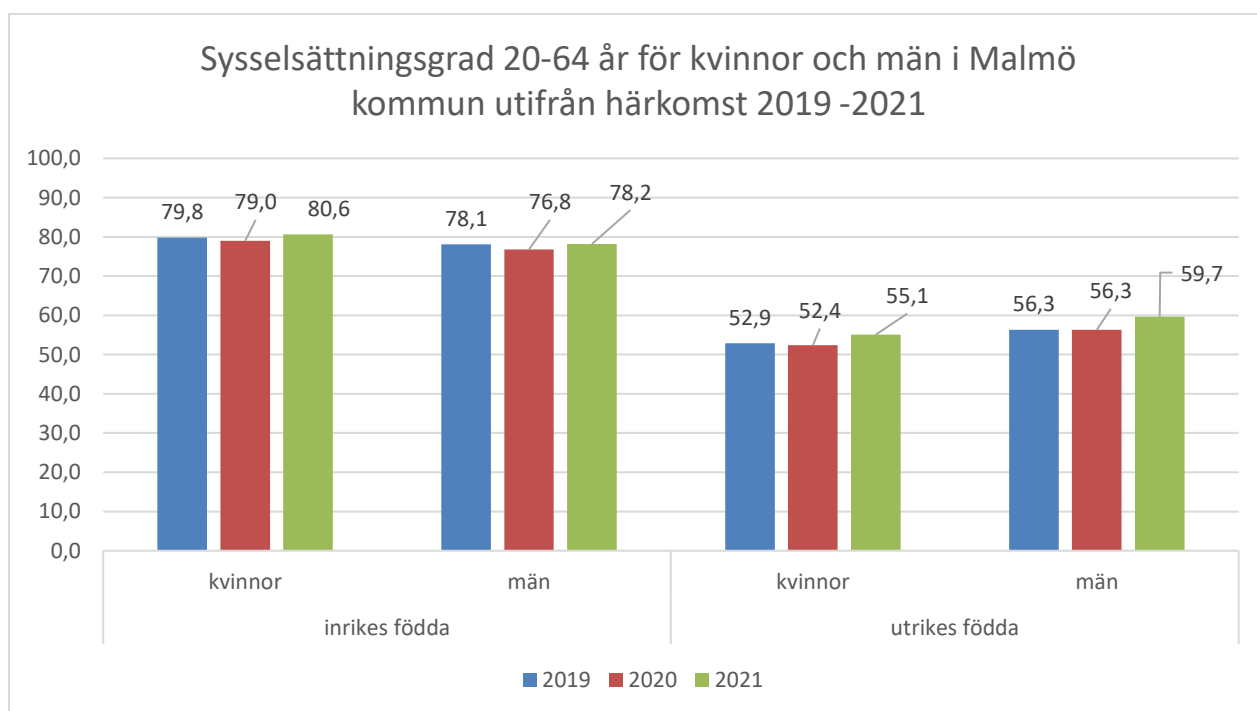

Diagram 9. Sysselsättningsgrad 20–64 år, Kvinnor och män samt utifrån härkomst, 2019,2020 och 2021. Källa: SCB (RAMS).

Som diagrammet ovan visar finns det stora skillnader när det gäller sysselsättningsgraden mellan olika grupper. Den högsta sysselsättningsgraden finner vi bland inrikes födda kvinnor som ligger på ett spann mellan 79,0 och 80,6 procent sysselsatta mellan åren 2019–2021. Inrikes födda män hade en något lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda kvinnor under den aktuella perioden. Statistiken visar även ett sysselsättningsgap mellan inrikes- och utrikes födda. Allra störst är skillnaden mellan inrikes födda kvinnor som har den högsta sysselsättningsgraden och utrikes födda kvinnor som har den lägsta sysselsättningsgraden.

6.3.2 Sysselsättningsgrad enligt BAS 2020–2022

I sysselsättningsstatistiken från BAS kan vi observera att sysselsättningsgraden ökade i riket liksom i Malmö under perioden 2020–2022. Sysselsättningsgraden ökade i Malmö med 3,4 procentenheter jämfört med 1,9 procentenheter i riket under perioden 2020–2022. Det innebär att skillnaden mellan Malmö och riket minskar i mätningarna under den aktuella perioden. Om vi undersöker förändringen i sysselsättning från 2021 till 2022 så ökar sysselsättningen i riket med 1,9 och i Malmö med 2,1 procent.

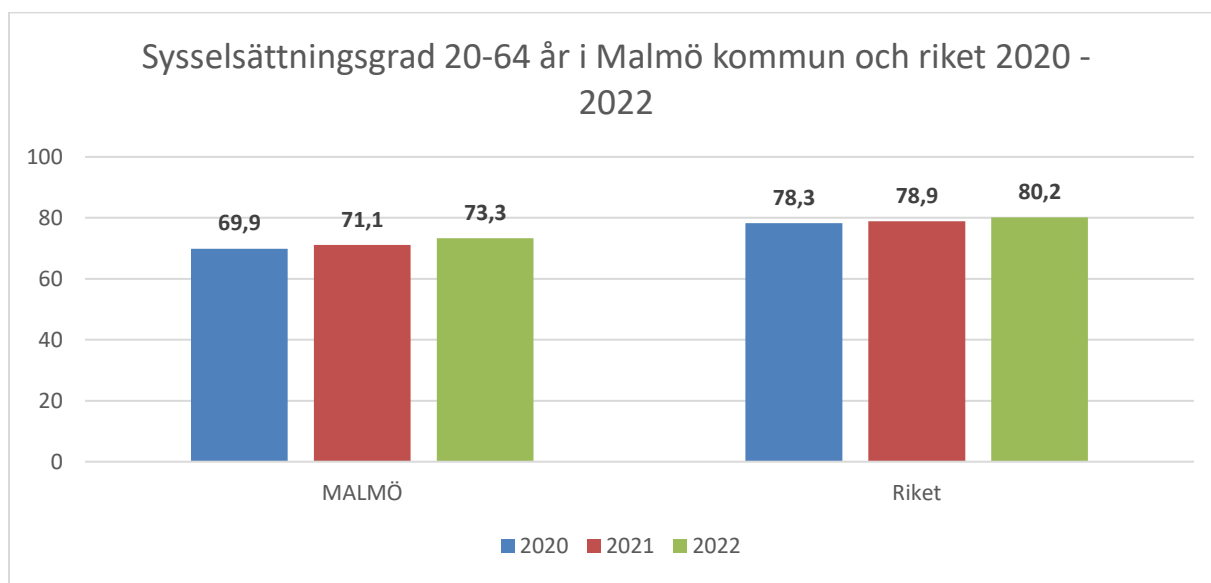

Diagram 10. Sysselsättningsgrad 20–64 år i Malmö kommun och i riket 2020, 2021 och 2022. Källa: SCB (BAS).

I diagrammet nedan visas sysselsättningsgraden för kvinnor och män samt för inrikes- och utrikesfödda. Liksom var fallet med statistiken från RAMS visar uppgifterna från BAS att det finns stora skillnader mellan olika grupper. Sysselsättningsgraden har ökat kontinuerligt för alla grupper. Inrikes födda kvinnor har den högsta sysselsättningsgraden följt av inrikes födda män. Den lägsta sysselsättningsgraden finner vi återigen bland utrikesfödda kvinnor. Det är dock värt att notera att sysselsättningsgraden ökat markant för både utrikes födda män och utrikes födda kvinnor mellan 2020 och 2022. För utrikes födda kvinnor innebär det en ökning på 5,2 procent och för utrikes födda män 5,8 procent.

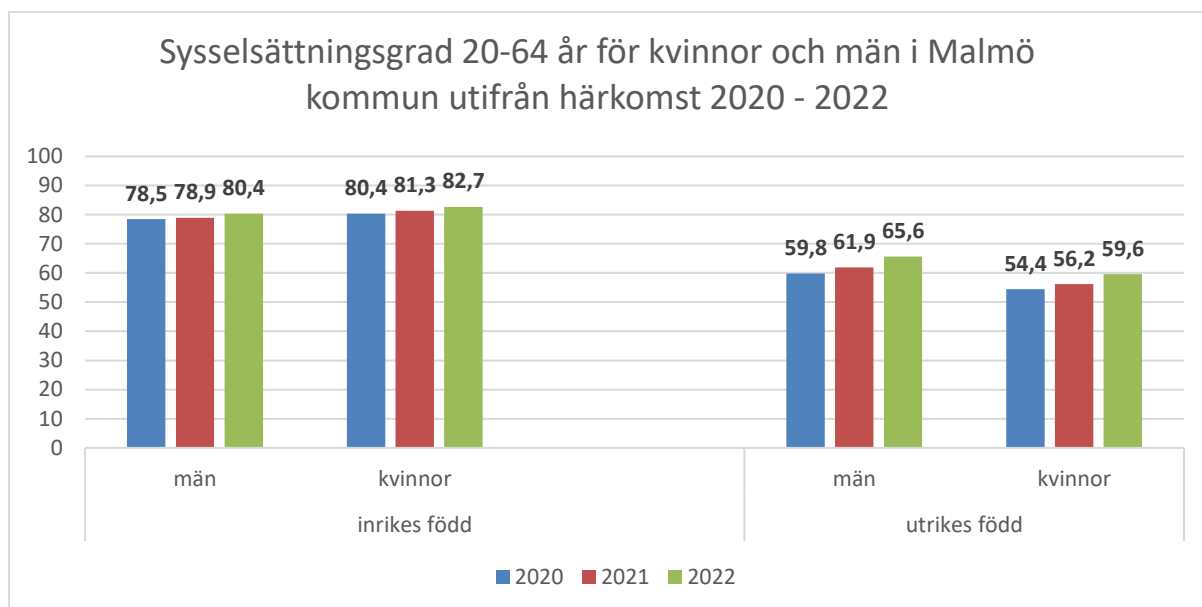

Diagram 11. Sysselsättningsgrad 20–64 år för kvinnor och män i Malmö kommun, 2019, 2020 och 2022, utifrån kön och härkomst. Källa: SCB (BAS).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Malmö har en lägre sysselsättningsgrad än riket men att Malmö har haft en starkare utveckling när det gäller ökad sysselsättning. Dock finns stora skillnader mellan olika grupper och då inte minst mellan inrikes- och utrikes födda. Statistiken visar bland annat att för att sysselsättningsgapet gentemot riket ska minska behöver sysselsättningsgraden bland utrikesfödda öka och då inte minst bland utrikes födda kvinnor. Målet om att sysselsättningsgraden för Malmös nattbefolkning ska överstiga motsvarande procentuella förändring i riket uppnås. Inte minst är det värt att notera den markanta ökningen i sysselsättningsgraden som kan observeras för både utrikes födda män och kvinnor.

Det kan också vara intressant att sätta Malmös sysselsättningssiffror i relation inte bara till utvecklingen i riket utan att även göra en internationell jämförelse. Olika mätningar visar att Sverige i en internationell jämförelse har en mycket hög sysselsättningsgrad och att den höga sysselsättningsgraden tenderar att vara stabil över tid.¹¹ Att det finns ett sysselsättningsgap mellan olika städer och grupper bör ses mot bakgrund av den generellt sett mycket höga sysselsättningsgraden i Sverige. Den höga sysselsättningen i Sverige förklaras av Eriksson, Hensvik och Nordström Skans på IFAU bland annat med att arbetsmarknaden i grunden är välfungerande och att en hög andel äldre och kvinnor förvärvsarbetar (och då inte minst en hög andel äldre kvinnor). En viktig faktor för att uppnå en hög sysselsättningsgrad är således att äldre arbetslösa får rätt stöd att åter komma in i arbetslivet.¹² En annan viktig faktor för att öka sysselsättningsgraden är att verka för att kvinnor som står helt utanför arbetskraften eller som är arbetslösa får sysselsättning.¹³

¹¹ Se till exempel Eriksson, Nordström & Skans (2017): [r-2017-05-den-svenska-arbetsmarknaden-och-dess-utmaningar.pdf](#) eller Ekonomifakta (2023): [Sysselsättningsgrad - internationellt - Ekonomifakta](#)

¹² Eriksson, Nordström & Skans (2017): [r-2017-05-den-svenska-arbetsmarknaden-och-dess-utmaningar.pdf](#), s. 8

¹³ För en mer omfattande diskussion om nyanlända och utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden se till exempel [Uppföljning av nyanländas etablering - arbetsmarknadsstatus med särskilt fokus på kvinnorna Rapport från riksdagen 2021/22:RFR7 - Riksdagen](#) eller [Sammanställning av kunskap om utomeuropeiskt födda kvinnor som står utanför arbetskraften. Slutrapport \(statskontoret.se\)](#)

Sysselsättningsgrad internationell jämförelse år 2021. 20-64 år.

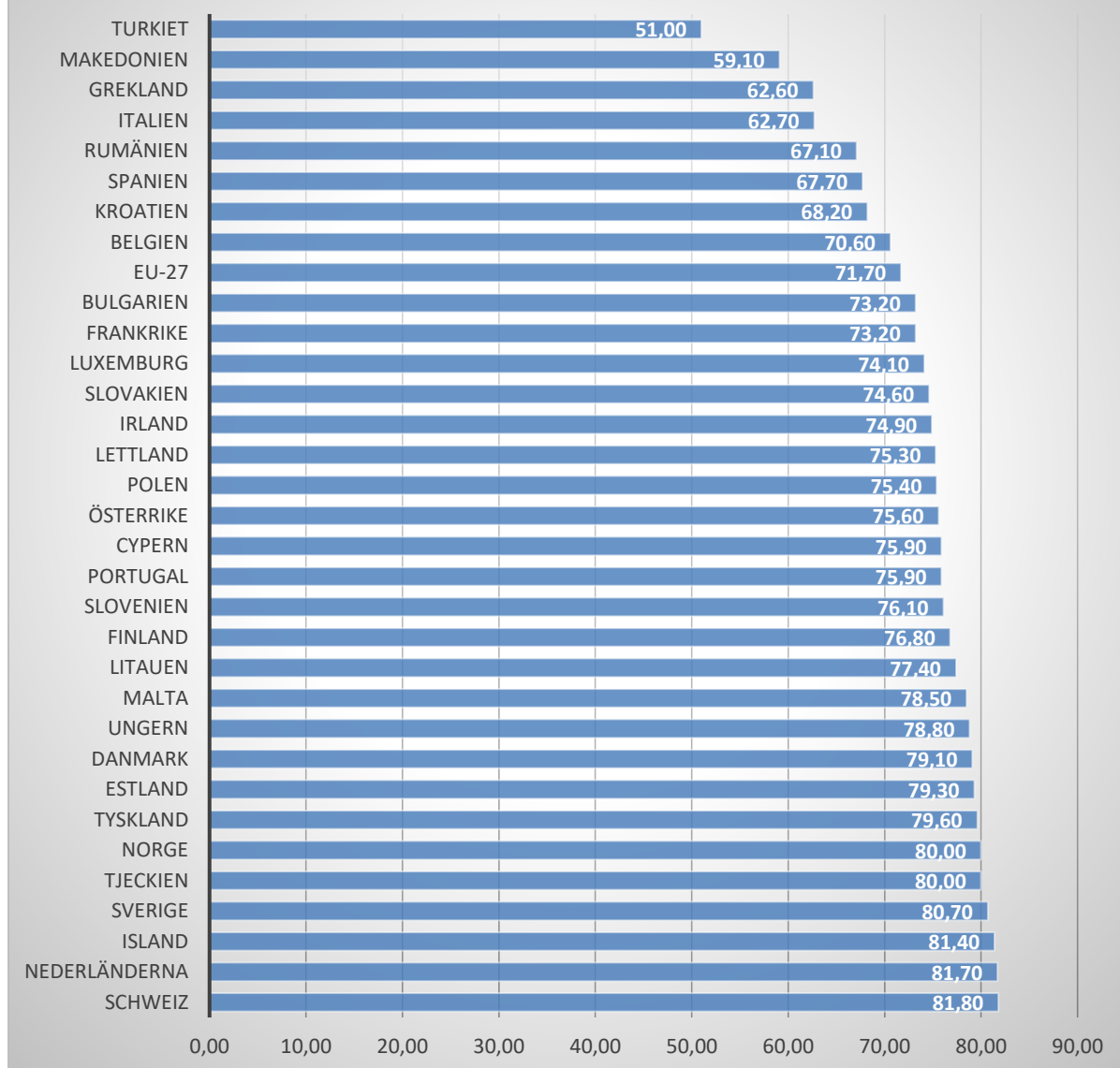

Diagram 12. Sysselsättningsgrad - internationell jämförelse år 2021. 20-64 år. Källa: Eurostat.¹⁴

Forskning och andra kunskapsunderlag visar att äldre arbetslösa kan ha en särskilt utsatt position på arbetsmarknaden. Exempelvis visar statistik att bland de långtidsarbetslösa är de unga underre-

¹⁴ Ekonomifakta (2023): Sysselsättningsgrad - internationellt - Ekonomifakta

presenterade medan det bland personer som är 55 år eller äldre är nära 40 procent av de arbetslösa långtidsarbetslösa.¹⁵ En studie av Gustavsson, McInnes och Österberg visar också att personer som är över 50 år när de invandrar har svårt att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Ålder vid migration är enligt denna studie den mest avgörande faktorn för migranternas möjligheter att få ett arbete i Sverige. Eriksson, Nordström och Skans¹⁶ konstaterar att äldre (de som är över 55 år) på arbetsmarknaden i lägre utsträckning är arbetslösa men att de som blir arbetslösa har en mer utsatt position än de yngre och att de äldres arbetsmarknad är mindre dynamisk. Det finns enligt dessa forskare ett antal olika skäl till att äldre arbetslösa har en utsatt position på arbetsmarknaden. Det kan till exempel handla om brister i formell utbildning, hälsoproblem, vilja och förmåga att stanna kvar på arbetsmarknaden, diskriminering, incitament att investera i utbildning eller normer kring förväntad pensionsålder. Av det skälet har vi valt att göra en fördjupad analys av sysselsättningsgraden i Malmö utifrån ett åldersperspektiv.

Om vi bryter ner sysselsättningsgraden i Malmö utifrån olika åldersgrupper och även undersöker den utifrån parametrarna kvinnor/män och inrikes/utrikesfödd framträder en del intressanta resultat:¹⁷

- **Sysselsättningsgapet mellan inrikes- och utrikesfödda i Malmö ligger relativt konstant på cirka 20 procent för de flesta åldersgrupperna** (med undantag för åldersgruppen 20–29 år något mindre). Om vi jämför utrikesfödda i Malmö med utrikesfödda i riket så ser vi att det finns ett sysselsättningsgap där utrikesfödda i Malmö ligger en bit under rikssnittet för utrikesfödda i alla åldersgrupper (som lägst är gapet cirka fem procent och som högst ca 13 procent).
- **Utrikesfödda kvinnor har lägre sysselsättningsgrad än utrikesfödda män och inrikes födda män och kvinnor i alla åldersgrupper.** Utrikesfödda kvinnor mellan 20–25 år har en förvärvsfrekvens på nära 49 procent och är därmed den grupp som har lägst förvärvsfrekvens i det statistiska materialet. Även kvinnor mellan 25–29 år har en relativt sett låg förvärvsfrekvens (ca 52 procent). Gapet mellan de utrikes- och de inrikes födda kvinnorna är i den här åldersgruppen är cirka 30 procent och sysselsättningsgapet mellan utrikesfödda män och kvinnor nära 14 procent.
- **Högst sysselsättning har åldersgruppen 45–49 år** (77,5 procent) följt av gruppen 40–44 år (76,8 procent) och gruppen 50–54 år (76,5). Sysselsättningen sjunker succesivt för de som är 50 år eller äldre och inte minst för dem som är mellan 60 och 64 år.
- **Lägst sysselsättning (för de åldersgrupper som är under 65 år) har de unga mellan 20–24 samt de äldre mellan 60–64 år (ca. 62 procent för båda grupperna).** Dessa resultat är föga förvånande då många unga utbildar sig och en del av de äldre lämnar arbetskraften av olika skäl.
- **Cirka 25 procent av Malmöborna i ålderskategorin 65–69 år är sysselsatta.** I denna ålderskategori är skillnaderna mellan olika grupper mindre och de ligger på ett spann mellan 19 och 29 procents sysselsättningsgrad.

¹⁵ Ekonomifakta (2023) Långtidsarbetslöshet - Ekonomifakta

¹⁶ Eriksson, Hensvik & Nordström Skans (2017): [r-2017-05-den-svenska-arbetsmarknaden-och-dess-utmaningar.pdf](#)

¹⁷ Statistiken är hämtad från BAS år 2022.

6.4 SÖK-mål - Fler med försörjningsstöd ska bli självförsörjande genom arbete, studier eller annan försörjning jämfört med året innan.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ansvarar för att ta fram statistik som visar antalet hushåll som blir självförsörjande genom *arbete, studier* eller annan försörjning (*ej avhörd, ersättning på grund av arbetslöshet, annan ersättning eller bidrag* samt *pension 65 år och äldre*). Indikatorn hämtas från arbetsmarknads- och socialnämndens årsanalys och anger där andel av unika biståndshushåll som avslutats till egen försörjning.

Resultat så som andel av unika biståndshushåll som avslutas till egen försörjning utvecklades positivt år 2022, 35 procent av hushållen blev självförsörjande jämfört med 32 procent 2021 och 27 procent 2020. Antalsmässigt minskade dock avsluten 2022 till 3 873 vilket kan jämföras med 4 297 år 2021 och 3 973 år 2020.

Under år 2022 minskade antalet hushåll i Malmö som var i behov av och beviljades ekonomiskt bistånd markant. Antalet unika hushåll som någon gång under året beviljades ekonomiskt bistånd uppgick till 11 201 jämfört med 13 400 år 2021, en minskning med 16 procent. Minskningen av antalet avslut inom indikatorn uppgår till 10 procent vilket i relation till en större minskning av antalet unika hushåll bidrar till resultatet att en större andel av biståndshushållen blivit självförsörjande.

Minskat behov av ekonomiskt bistånd återspeglas även i det genomsnittliga antalet hushåll i Malmö som beviljades bistånd per månad, 2022 uppgick antalet till 7 398 jämfört med 8 913 hushåll per månad år 2021. Även i riket som helhet minskade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Minskningen i Malmö är dock större än i riket, 19 procent jämfört med 13 procent.¹⁸

Fördelningen av antal kvinnor och män i de unika biståndshushållen bedöms även 2022 vara jämn. Uppgift om kön kan inte säkerställas i hushåll med två vuxna som är gifta, sambos eller partners. Av de unika hushållen 2022 med en ensamstående vuxen var 4 490 kvinnor och 4 457 män. Av hushållen som bestod av en ensamstående kvinna inkluderade 38 procent av hushållen barn, motsvarande andel för hushåll med ensamstående man är att 3,8 procent inkluderar barn.

Antalet avslut till *arbete* är lika stort som året innan, 1 686 jämfört med 1 680 år 2021. Stadens satsning på arbetsmarknadsanställningar bidrar till att drygt 60 procent av de personer som innan anställningen hade ekonomiskt bistånd blir självförsörjande genom anställningen vid mätning tre till fem månader efter anställningens start. Avslut till *studier* minskade 2022 med 28 procent till 404. Övriga avslutsorsaker i indikatorn, *ej avhörd, ersättning på grund av arbetslöshet, annan ersättning eller bidrag* samt *pension 65 år och äldre*, minskade med mellan 10 och 38 procent.

¹⁸ För jämförelse med riket har uppgifter hämtats från Socialstyrelsens statistikdatabas för ekonomiskt bistånd - månadsstatistik ([Statistikdatabaser - Ekonomiskt bistånd - Resultat \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/statistikdatabaser-ekonomiskt-bistand-resultat))

Diagram 13. Antal avslutade biståndshushåll år 2020-2022 per avslutsorsak. Källa: Uppgifter hämtade via Malmö stads datalager genom Koll.

I de lokala överenskommelsernas rapportering, och även i rapportering från övrig samverkan, saknas i stort preciserade uppgifter om deltagarnas försörjning och därmed även uppgifter om a) i vilken utsträckning personer med försörjningsstöd tar del av samverkansinsatser i förhållande till andra arbetslösa Malmöbor, b) i vilken utsträckning deltagare beviljats försörjningsstöd före och efter eventuell samverkansinsats samt c) om personer med försörjningsstöd når egen försörjning genom till exempel arbete i högre eller lägre utsträckning än andra som omfattas av samverkan inom LÖK:arna. I Swecos slututvärdering av Malmökraften 2.0 (perioden april 2020 till december 2022) bedöms målet *Färre deltagare uppbär försörjningsstöd och sjukpenning än vid start* vara uppnått. Bedömningen vilar på uppgifter från projektet att 1 380 deltagare uppbär försörjningsstöd före insats och av dessa uppbär 383 deltagare försörjningsstöd efter insats. I beskrivningen av Jobbspår framkommer att en prioriterad målgrupp är försörjningsstödsdeltagare och utrikes födda men uppgift om detta saknas i den uppföljning som görs avseende deltagarna.

I det tidigare avsnittet om sysselsättningsgrad gjordes en redogörelse för olika åldersgrupper. Vid uppföljning av antalet hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (10 månader eller mer) i december 2022 framkommer ett tydligt mönster med ett större antal långvariga biståndshushåll per femårs-kohort ju äldre målgruppen är; 20-24 år 279 hushåll, 25-29 år 337 hushåll, 30-34 år 488 hushåll och så vidare. Antalet långvariga hushåll i åldersgruppen 50-54 år uppgick till 771, 55-59 år 791 och 60-64 år 851. Det innebär att i åldersgrupper med hög sysselsättningsgrad återfinns en förhållandevis stor andel av hushållen med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) beskriver att arbetslösa med försörjningsstöd står längre från arbetsmarknaden än de som har a-kassa. Målgruppen är yngre, har lägre utbildning och är i större utsträckning födda utanför västvärlden. I förhållande till andra arbetslösa som står till arbetsmarknadens förfogande deltar personer med försörjningsstöd

mer sällan i insatser från Arbetsförmedlingen även om rätten till insatser är densamma.¹⁹ I en rapport från Arbetsförmedlingen 2021 betonas att det är viktigt att det är den arbetssökandes behov och inte försörjningskällan som är styrande i vilka insatser som erbjuds den arbetssökande. Mot bakgrund av att Arbetsförmedlingen har ett tydligt uppdrag att prioritera arbetssökande som befinner sig långt från arbetsmarknaden, och då arbetssökande vars försörjningskälla utgörs av ekonomiskt bistånd generellt står längre från arbetsmarknaden än arbetssökande med a-kassa, bedöms behovet av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommun vara aktuellt. Rapporten lyfter avslutningsvis behovet av att stärka kunskapsläget kring vilka insatser och vilken typ av samverkan som är effektiv och som kan förhindra långtidsarbetslöshet och bidra till att bryta bidragsberoende för grupper som har en svag förankring på arbetsmarknaden.²⁰

Som vid tidigare års uppföljningar av den strategiska överenskommelsen gäller fortsatt att flertalet av de Malmöbor som omfattas av de lokala överenskommelserna kan antas ha försörjningsstöd. Det framkommer bland annat genom att försörjningsstödstagare utgör en stor andel av målgruppen för LÖK 30–64 år samt att många omfattas av processerna kopplade till arbetsmarknadsanställningar. Inom LÖK Unga är samverkan inte lika tydligt inriktad mot personer med försörjningsstöd. Kopplat till Arbetsförmedlingens rapport bedömer analysgruppen att LÖK:arna bör kunna bidra till att utveckla kunskap inom området genom att följa upp samverkan kring SÖK-målet att fler Malmöbor, kvinnor och män, med försörjningsstöd ska bli självförsörjande.

6.5 SÖK-mål - Andelen av befolkningen 16–64 år som har förgymnasial utbildning som högsta avslutade utbildningsnivå ska minska jämfört med året innan.

Uppgifterna om andel av befolkning för förgymnasial utbildning sammanställs utifrån statistik från SCB som publiceras med ett års fördröjning. Uppgifterna utgår från den högsta utbildningsnivån en person har uppdelat i förgymnasial utbildning (grundskola, folkskola eller motsvarande), gymnasial utbildning respektive eftergymnasial utbildning (högskoleutbildning samt olika typer av yrkesutbildningar, till exempel kvalificerad yrkesutbildning, yrkeshögskole-utbildning, militära utbildningar och polisutbildning). Notera att en utbildningsnivå innehåller såväl utbildningar som avslutats med examen som utbildningar som avslutats utan examen. En utbildning måste minst omfatta en termins heltidsstudier för att nivåklassificeras.

Målet utvecklades positivt år 2021 med en 0,2 procentenheters minskning av andelen förgymnasialt utbildade i kommunen sedan 2020 och uppgår 2021 till 15,2 procent av befolkningen.

Av individerna med gymnasial utbildning minskar andelen individer med högst 2 års gymnasial utbildning med 0,5 procentenheter mellan 2019 och 2020 och med 0,8 procentenheter mellan 2020 och 2021, till förmån för att andelen med 3 års gymnasial utbildning ökar. Även den fullständiga gruppen med gymnasial utbildning (oavsett om det är 2 eller 3 år) som högst avklarade utbildning har minskat relativt sett, till förmån för att en större del av befolkningen har eftergymnasial utbildning som högsta utbildning. Trenden är i linje med den nationella trenden för år-

¹⁹ IFAU (2023): www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/Arbetslosa-med-ekonomiskt-bistand

²⁰ Arbetsförmedlingen (2023): [Arbetssökande med ekonomiskt bistånd - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](https://arbetsformedlingen.se/Arbetssokande-med-ekonomiskt-bistand)

dersgruppen, där antalet högutbildade stadigt har ökat sen år 2000 samtidigt som antalet lågutbildade har sjunkit. Nationellt sett minskade andelen förgymnasialt utbildade med 0,3 procentenheter både från 2019 till 2020 och 2020 till 2021. 2021 ligger andelen nationellt på 10,7 procent. Detta innebär en fortsatt lägre andel förgymnasialt utbildade i riket än i Malmö kommun.

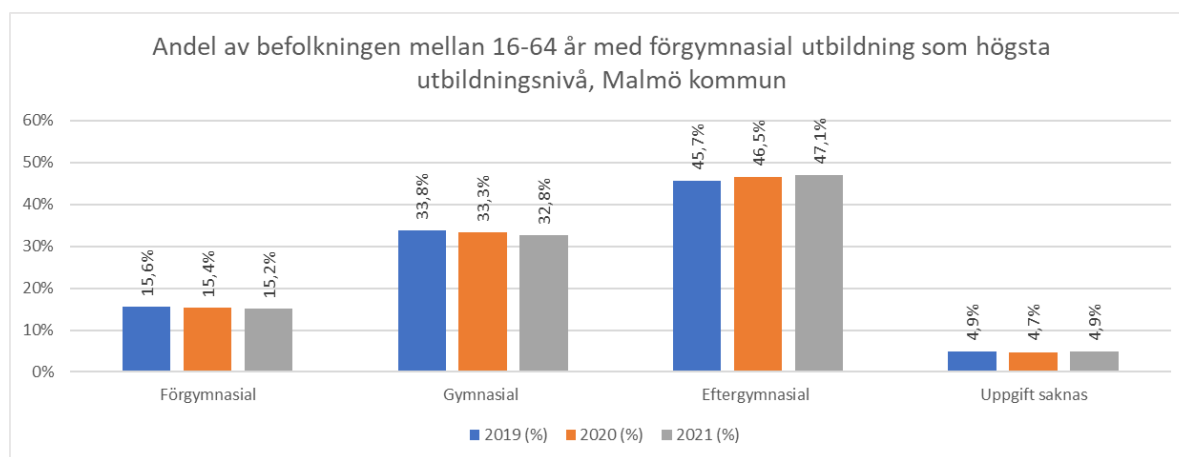

Diagram 14. Andel av befolkningen mellan 16–64 år med förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå, Malmö kommun, År 2019 - 2021. Källa: SCB, egen bearbetning.

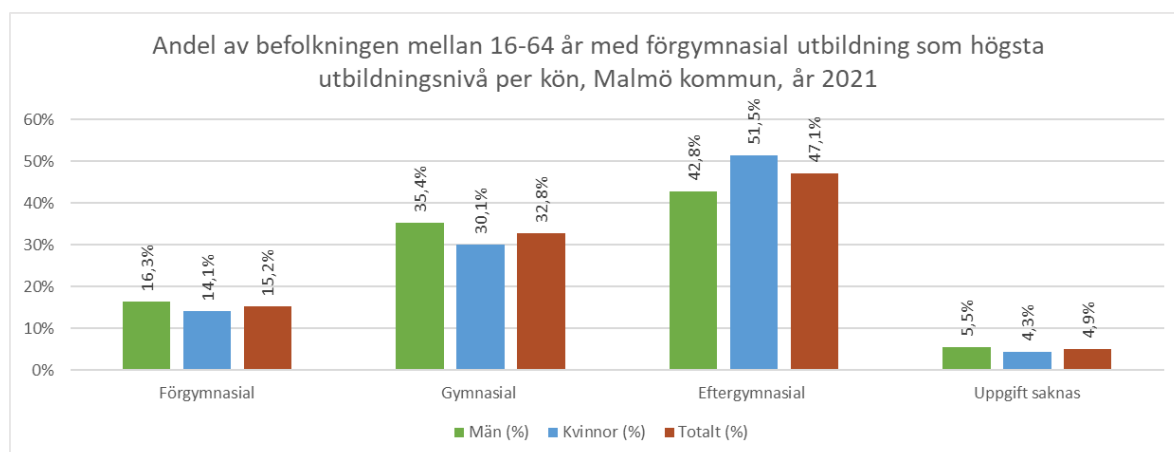

Diagram 15. Andel av befolkningen mellan 16–64 år med förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå per kön, Malmö kommun, År 2021. Källa: SCB, egen bearbetning.

Då alla individer som klarat minst en termin på gymnasiet räknas som att ha gymnasial utbildning som sin högsta utbildningsnivå, är den främsta faktorn för att nå denna nivå att man inte hoppar av utbildningssystemet i övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan eller tidigt i sin gymnasiala utbildning. Statistik från gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen visar att de flesta avbrott som sker från gymnasiet sker just den första terminen av elevens studier. Målet är dock att färre ska ha förgymnasial som lägsta avslutade utbildning, och alltså att andelen Malmöbor med gymnasieexamen ska öka. I ett pressmeddelande i november 2022 konstaterade Skolverket att andelen med examen inom 3 år från högskoleförberedande program för första gången minskar nationellt. Sett till hela gymnasieskolan, oavsett vilken typ av program eleven går, så är andelen som går ut med examen i stort sett oförändrad nationellt. 72,7 procent av eleverna tar examen inom 5 år, jämfört med 72,5 procent året innan. Skolverket poängterar att det innebär att mer än

var fjärde elev lämnar gymnasieskolan utan examen.²¹ För Malmö stad ligger motsvarande mått på 68,0 procent med examen inom 5 år jämfört med 67,6 procent året innan.

Studiemotiverande arbete för unga genomförs kontinuerligt i samverkan. De framtagna arbetsprocesserna som möjliggör att Malmöbor i kommunala arbetsmarknadsinsatser deltar i studiemotiverande kurs på folkhögskola samt att arbetslösa Malmöbor kan studera med studiestartsstöd har också bidragit till att påverka målets utfall.

LÖK unga 16–29 år bidrar till målet genom de kompetensutvecklingsinsatser de genomfört om unga med ohälsa, då psykisk ohälsa är en faktor som identifierats som orsak till avhopp från skolan. LÖK Unga 16–29 år bidrar också till målet genom den förstudie de genomfört som identifierar hinder för unga utrikesfödda att bland annat studera. Utöver det har en konferens hållits med fokus på att fler unga vuxna ska börja studera. En handlingsplan kommer tas fram under 2023 utifrån det som framkommit under konferensen.

Ung Malmös verksamhet är en av de verksamheter som ingår i samverkan och som vänder sig till unga som inte går i gymnasiet och som inte heller har någon annan sysselsättning. Under 2022 har fler unga fått ett samordnat stöd från Arbetsförmedlingen och Malmö stad genom Ung Malmö, och fler unga har varit inskrivna än under 2021 till följd av ett framgångsrikt arbete med att söka upp unga i målgruppen. En större andel av de inskrivna har gått vidare till studier under 2022, 12,3 procent jämfört med 9,9 procent 2021. Andelen 2022 motsvarar 145 individer, vi vet dock inte vilken utbildningsnivå de påbörjat studier inom.

LÖK etablering har överträffat sina mål för 2022 när det gäller andelen kvinnor och män som är i grundläggande eller gymnasiala studier, av de som omfattas av utbildningsplikten och som deltar i deras etableringsprogram. Antalet med utbildningsplikt inom programmet i slutet av 2022 omfattar 77 individer.

7 Sammanfattande diskussion och förslag

Efter pandemin har arbetsmarknaden utvecklats mycket positivt och den kännetecknas under 2021 och 2022 av en hög efterfrågan på arbetskraft. Kopplat till utvecklingen av de fem SÖK-målen år 2022 framkommer övergripande att:

- SÖK-målet kring antalet bristyrken inte längre är mätbart på det sätt som målet ursprungligen formulerades. En god kunskap om yrken där det finns stora eller mycket stora möjligheter till anställning är viktig vid utformning av insatser som ska stärka Malmöbornas möjlighet att nå egen försörjning genom arbete.
- Andelen arbetslösa Malmöbor som börjar arbeta eller studera har ökat jämfört med året innan. Ökningen gäller för män.
- Sysselsättningsgraden för Malmös nattbefolkning har ökat mer än i riket. I Malmö ökar sysselsättningsgraden mer för utrikes födda än för inrikes födda men stora skillnader kvarstår mellan inrikes- respektive utrikes födda.
- Antalet hushåll med försörjningsstöd som avslutats till arbete, studier eller egen försörjning har minskat jämfört med året innan. Antalet unika hushåll med försörjningsstöd har dock minskat mer vilket leder till att en större andel av biståndshushållen 2022 avslutades

²¹ Skolverket (2022): Skolverkets pressmeddelande 2022-11-29, "Ökningen av andelen elever som tar gymnasieexamen stannar av"

till egen försörjning. Minskningen av det genomsnittliga antalet beviljade hushåll 2022 är större i Malmö än i riket.

- Utbildningsnivån utvecklas positivt i Malmö under 2021 genom att en lägre andel av befolkningen 16–64 år har förgymnasial utbildning som högsta avslutade utbildningsnivå.

Från ordinarie verksamheter redovisas goda resultat för 2022. Arbetsförmedlingen har ökat andelen avslut till arbete och studier, inom ekonomiskt bistånd ASF minskar antalet biståndshushåll och andelen som avslutas till egen försörjning har ökat. Inom arbetsmarknadsavdelningen ASF har fler avslutats till arbete och studier jämfört med föregående år.

Arbetet som bedrivs genom de fyra lokala överenskommelserna i SÖK:en, samt i övrig samverkan, bedöms bidra till den goda utvecklingen av SÖK-målen. Ur LÖK:arnas redovisning är det dock ibland svårt att särskilja vad som är resultat av samverkan i förhållande till resultat av ordinarie verksamhet. En förklaring till det är att samverkan i mångt och mycket fungerar som ett smörjmedel för organisationernas ordinarie uppdrag och resultat. Att en enskild Malmöbo börjar arbeta eller studera kan resultera i positiva resultat i samtliga organisationers uppföljning. Det speglar å andra sidan även att det kring en arbetslös Malmöbo ofta är knutet resurser från flera organisationer. Avseende utbildning kan resurser som till exempel vuxenutbildning både utgöra ett medel för att nå självförsörjning inom ramen för inskrivning i de andra organisationerna och vara ett resultat i sig när en deltagare bryter arbetslöshet genom att gå in i studier.

Samverkansvolym och resultat av samverkan

I rapporten redovisas den så kallade *samverkansvolymen* samt det som benämns som *resultat av samverkan*.

Samverkansvolymen, som redovisas som genomsnitt per månad omfattar antalet Malmöbor som ingått i LÖK:arnas målgrupper samt deltagare i övrig samverkan. I genomsnitt har 6 362 Malmöbor (3 342 kvinnor och 3 020 män) ingått i samverkansvolymen vilket är en minskning jämfört med 2021. Samverkansvolymen uppgick 2020 till 6 251 personer och 2021 till 6 504. Jämfört med föregående år ökade samverkansvolymen avseende kvinnor något, 77 kvinnor (2 procent) medan den för män minskade med 217 män (7 procent). Eftersom det genomsnittliga antalet arbetslösa Malmöbor inskrivna på Arbetsförmedlingen har minskat utgör samverkansvolymen under 2022 en större andel av de arbetslösa Malmöborna, 30 procent jämfört med 26 procent 2021 och 24 procent 2020.

Det är viktigt att understryka att samverkan kring Malmöborna som ingår i samverkansvolymen har skett i olika omfattning, ibland i förhållandevis låg grad genom att Malmöbons arbetsmarknadsplanering har blivit avstämd och samordnad på tjänstemannanivå, och ibland i förhållandevis hög grad genom deltagande i olika arbetsmarknadspolitiska program och/eller insatser som bedrivs i samverkan.

Som ett *resultat av LÖK:arnas samverkan* kring att fastställa och implementera arbetsprocesser som möjliggör att Malmöbor får ta del av adekvata insatser har i genomsnitt 1 598 personer (759 kvinnor, 722 män)²² per månad deltagit i arbetsmarknadspolitiska program, insatser eller varit aktuella

²² Könsuppdelad statistik för Samverkansforum LÖK 30–64 år finns inte tillgänglig därav skillnad mellan antal kvinnor och män i förhållande till totalt antal.

i andra samverkansformer. Det är en ökning med 205 personer eller 15 procent jämfört med 2021. 2022 utgjorde kvinnor 51 procent och män 49 procent av deltagarna jämfört med en fördelning 2021 om 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Mätningen av resultat i form av antalet Malmöbor som har deltagit i övrig samverkan visar att 1 177 deltagare har deltagit i genomsnitt per månad 2022. Det är 204 personer eller 15 procent färre deltagare än 2021 och 354 personer eller 23 procent färre per månad än 2020. Minskningen beror på att antalet deltagare i det volymmässigt stora projektet Malmökraften 2.0 har minskat under 2021 och 2022. Med undantag från verksamheten Make it work har det genomsnittliga antalet deltagare per månad ökat för övriga verksamheter inom övrig samverkan. Därtill har 230 Malmöbor studerat inom ramen för Yrkes-sfi under 2022. Genomsnittligt antal studerande per månad har inte kunnat tas fram.

Som tidigare nämnts utgör samverkan ett smörjmedel som bidrar till organisationernas ordinarie resultat. Det finns delar av samverkan där det går att mäta att samverkan bidragit till att Malmöbor har börjat arbeta eller studera. Genom fastställda arbetsprocesser har 892 personer (467 kvinnor och 425 män) under 2022 påbörjat en arbetsmarknadsanställning i Malmö stad²³ och 76 personer (23 kvinnor och 53 män) har börjat arbeta efter ett avslutat jobbspår. Det är sammanlagt 140 avslut eller 13 procent färre avslut till arbete än under 2021. Därtill kommer att 496 Malmöbor (380 kvinnor och 116 män) har studerat med studiestartsstöd under 2022. Det är 13 personer fler än under 2021. Genomsnittligt antal studerande per månad har inte kunnat tas fram.

Från verksamheterna inom övrig samverkan har sammanlagt 794 personer (378 kvinnor och 416 män) avslutats till arbete och studier under 2022. Det är en ökning med 102 personer eller 15 procent jämfört med 2021. Ökningen är större för kvinnor än för män.

I vårt försök att mäta resultat framkommer inte allt som görs i samverkan för Malmöborna. Uppföljningen fångar till exempel inte samverkan kring beslut om anställningsstöd till de Malmöbor som får arbete genom matchning via arbetsmarknadsavdelningen ASF.

LÖK:arnas mål och presentation av resultat

Centralt i de lokala överenskommelserna (LÖK unga 16-29 år, LÖK 30-64 år och LÖK gemensamma insatser) är att LÖK:ens styrgrupp ska organisera samverkan utifrån att målgruppens behov kartläggs och identifieras. De behov som identifieras hos målgruppen omhändertas genom nya eller befintliga former för samarbeten, arbetssätt eller insatser. Inom LÖK Etablering uttrycks att den lokala överenskommelsen ska utveckla och bidra till en gemensam behovsbild och gemensam målsättning gällande insatser för att uppnå uppsatta mål.

Analysgruppen bedömer att det av LÖK:arnas presentationer är svårt att utläsa huruvida LÖK:arna har satt mål för samverkan utifrån kartläggningar av respektive målgrupps behov. Dessutom är det i resultatredovisningen ibland svårt att skilja ut vad som är resultat från samverkan i förhållande till de ordinarie organisationernas resultat. Därför föreslår SÖK analysgrupp att LÖK:arnas uppföljning framöver på ett tydligare sätt ska kopplas till a) kartläggning av behov, b) beskrivning av vad man inom LÖK:en vill utveckla och varför, samt c) hur uppnådd förändring

²³ En påbörjad arbetsmarknadsanställning inom Malmö stad utgör ett resultat för Arbetsförmedlingen medan den inom arbetsmarknadsavdelningen ASF räknas som en insats under pågående inskrivning.

ska mätas, kvantitativt eller kvalitativt, i förhållande till SÖK-målen. På sikt bedömer analysgruppen att det är av värde att det i uppföljningen kan utläsas vilka metoder/ arbetsätt/ processer som valts att bibehållas, utvecklas (alternativt avvecklas) utifrån tidigare uppföljningars resultat.

Då uppgift om antal bristyrken (SÖK-mål 1) inte längre finns tillgängligt och det inte heller går att mäta förändringar från år till år avseende antal bristyrken bedömer analysgruppen att målsättningen kopplad till bristyrken inom SÖK:en i huvudsak är viktig för att insatser ska riktas mot yrken där det finns en stor efterfrågan på arbetskraft.

I LÖK-gruppernas presentationer av årets arbete framgår att det finns olika starkt fokus på olika SÖK-mål, där utmaningen om att få fler i arbete är den som oftast står i fokus, medan till exempel målet om att färre ska ha förgymnasial utbildning som högsta avklarade utbildning kommer mer i skymundan och kanske snarare är en bieffekt av aktiviteter som har arbete som sitt primära syfte. När det gäller målet att fler med försörjningsstöd ska bli självförsörjande genom arbete, studier eller annan försörjning jämfört med året innan ser analysgruppen att det finns en utvecklingspotential när det gäller att sätta mål och följa upp resultat i LÖK:arna. Under 2022 saknas rapportering kopplat till detta mål.

Jämställdhet

Kvinnor utgör under 2022 majoriteten av deltagarna i samverkansvolymen (53 procent), i insatser som initierats genom arbetsprocesser (51 procent) och i övrig samverkan (54 procent). Nedbrutet per arbetsprocess eller insats framkommer att fler kvinnor än män haft en arbetsmarknadsanställning under 2022 till skillnad från 2021 då männen var i majoritet. Däremot kvarstår skillnader när det gäller deltagande i arbetsmarknadsutbildning och jobbspår där män fortsatt tar del av dessa insatser i klart högre grad än kvinnor. Kvinnor tar i sin tur del av studiestartsstöd i klart högre grad än män. Kännetecknande för de insatser där män är överrepresenterade är att de är arbetsnära och oftast relativt dyra.

Analysgruppens bedömning från föregående årsrapport bedöms fortfarande vara relevant; Det är viktigt att LÖK:arna i sina målgruppskartläggningar tydliggör kvinnor och mäns behov så att ett fortsatt aktivt arbete för att anpassa och tillgängliggöra utbildnings- och insatsutbudet till både kvinnor och män kan genomföras. Analysgruppen bedömer också att det är av stor vikt att följa hur insatser till kvinnor och män fördelas framöver.

Utvecklingen av samverkan

Malmö stad och Arbetsförmedlingen i Malmö har byggt upp en väl fungerande samverkansstruktur som visat sig hålla över tid och som utvecklas löpande. Kännetecknande för Malmö är att samverkan beskrivs som viktig och angelägen av företrädare från båda organisationerna. Inom ramen för de lokala överenskommelserna bedrivs fortlöpande ett aktivt arbete för att lösa gemensamma utmaningar och för att ge Malmöbor en bättre service. Sedan 2020 har gemensamma arbetsprocesser för befintliga och nya samarbeten löpande tagits fram och publicerats för all personal på den gemensamma sidan för samarbete.

Under 2022 har gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen förstärkt sin medverkan/representation i LÖK-arbetet. Detta bedömer analysgruppen är positivt för att kunna möta behovet av att fler arbetslösa behöver ta del av utbildningsinsatser för att öka sina chanser att etablera sig på arbetsmarknaden.

Under 2022 har funktionsstödsförvaltningen inte deltagit i arbetet kopplat till SÖK. Förvaltningen har haft en samverkan med Arbetsförmedlingen kring gemensamma målgrupper genom projektet Make it work som upphörde den 31 december 2022. Förvaltningen är för närvarande inte representerad i LÖK:arnas operativa styrgrupper eller i analysgruppen vilket medför risk för att perspektiv kopplade till förvaltningens målgrupp missas inom SÖK-arbetet.

Samverkan framåt

I Arbetsförmedlingens rapport *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2022*²⁴ förutspås att arbetslösheten ökar under 2023 i takt med att Sverige går in i en lågkonjunktur. Samtidigt väntas ökningen delvis hållas tillbaka på grund av bristen på utbildad arbetskraft. Även långtidsarbetslösheten, som minskat under 2022, bedöms kunna öka till en högre nivå än före pandemin.

I rapporten lyfts att fler långtidsarbetslösa behöver ta del av utbildningsinsatser för att öka sina chanser att etablera sig på arbetsmarknaden på sikt. Många som står längre ifrån arbetsmarknaden bedöms också behöva gå till olika former av subventionerade anställningar. I rapporten lyfts också att för att minska obalanserna på arbetsmarknaden framöver behöver tillgången på efterfrågade kompetenser öka för att motsvara de kompetenskrav som finns på arbetsmarknaden. Det blir därför centralt att motivera och vägleda fler till utbildning och omställning som leder till arbete.

Inför en kommande lågkonjunktur ser analysgruppen att arbetet i samverkan bör ha fokus på att fler Malmöbor påbörjar och slutför olika former av utbildning som möter arbetsmarknadens behov. Vägledning mot reguljära studier, slussning till tillgängliga arbetsmarknadsutbildningar, yrkes-sfi samt jobbspår bör även fortsättningsvis vara i fokus för samverkan. Samtidigt är fortsatt samverkan kring matchning till lediga jobb, ofta med hjälp av olika former av anställningsstöd central. Arbetet underlättas av framtagna fungerande arbetsprocesser. Här är LÖK:arnas fokus inför 2023 på att förbättra samverkan avseende att personer med funktionsnedsättningar ska få en kodning på Arbetsförmedlingen viktig. Kodning möjliggör att Malmöbor med funktionsnedsättningar kan få ta del av de arbetsmarknadspolitiska insatser de har rätt till.

Lagstiftning, uppdrag och utredningar som påverkar förutsättningarna för samverkan

Nationellt är arbetsmarknadspolitik, ekonomiskt bistånd och samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommuner högaktuella frågor.

Den 1 december 2022 infördes en bestämmelse i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter²⁵ som anger att kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna

²⁴ <https://arbetsformedlingen.se/statistik/analyser-och-prognoser/arbetsmarknadsprognoser/riket/arbetsmarknadsutsikterna-hosten-2022>

²⁵ Se 6 kap.2 § https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200947-om-vissa-kommunala-befogenheter_sfs-2009-47#K6

aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En sådan överenskommelse får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen till kommunen.

Arbetsförmedlingen hade under 2022 i uppdrag att förbereda för att fr.o.m. 2023 förstärka stödet till personer som är långtidsarbetslösa, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar. I Arbetsförmedlingens första rapport kopplat till uppdraget²⁶ görs bedömningen att bland annat samverkan med kommunerna är ett kraftfullt verktyg för att möta behoven hos de långtidsarbetslösa och för att identifiera de områden som behöver prioriteras i arbetet. I LÖK:arnas presentationer av arbetet under 2022 går det inte att utläsa om uppdraget inneburit samverkan avseende analyser eller insatser.

Till det tidigare utformade utredningsuppdraget om aktivitetsplikt kopplat till försörjningsstöd har Regeringskansliet nu beslutat att ordet aktivitetsplikt ska ersättas av ordet aktivitetskrav. Utredningen ska bland annat ta fram förslag på hur ett aktivitetskrav bör vara konstruerat både vad gäller skyldigheter för den enskilde att delta och skyldighet för kommunen att tillhandahålla insatser. Insatserna ska vara ett komplement till befintliga utbildnings- och arbetsmarknadspolitiska insatser och berör därmed gränssnitt och förutsättningar för samverkan mellan staden och Arbetsförmedlingen.

Ovanstående tre exempel pekar på utmaningar kopplade till arbetslöshet där beslut och tänkta lösningar involverar både stat och kommun. Analysgruppen bedömer att dessa och även andra pågående utredningar som till exempel *Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor*²⁷ samt de förändringar i skollagen som träder i kraft under året i enlighet med propositionen *Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning*²⁸ med hög sannolikhet kommer att påverka förutsättningarna för samverkan framöver. Inom ramen för SÖK:en behöver parterna fortlöpande följa utvecklingen och föra en dialog kring nya möjligheter, krav och olika handlingsalternativ för arbetet i samverkan framåt.

²⁶ <https://arbetsformedlingen.se/download/18.793fa1821869801540c1d3f/aterrapport-1-minska-langtidsarbetslosheten-2023.pdf>

²⁷ [Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491397/1661121)

²⁸ [Remiss SOU 2020:33 Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491397/1661121)

Bilaga 1. Övrig samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad

Löpande samarbete kring praktik, arbetsträning och anställning inom Malmö stad

Arbetsförmedlingen och arbetsgivaren Malmö stad i form av förvaltningar och bolag samarbetar regelbundet kring arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som är aktuella för praktik, arbetsträning och anställning i stadens verksamheter.

Avanti 2.0

Avanti 2.0 är ett FINSAM-projekt där Arbetsförmedlingen och Malmö stad är aktörer. Projektet vänder sig till en målgrupp som riskerar att inte fullfölja sina studier eller få sen etablering på arbetsmarknaden på grund av egenupplevd psykisk ohälsa till följd av psykiska påfrestningar i samband med migration och/eller etablering i Sverige. Deltagarna erbjuds parallell planering där anpassade studier i svenska för invandrare är den ena delen och tidig placering på arbetsmarknaden är den andra. Avanti 2.0 startade den 1 januari 2021 när verksamheten Avanti avslutades.

FRAM

FRAM är ett FINSAM-projekt där Arbetsförmedlingen, Malmö stad och Försäkringskassan samarbetar. Projektet vänder sig till Malmöbor med psykisk ohälsa och erbjuder nivåbaserad arbetsträning med inriktning mot arbetslivet. FRAM startade den 1 januari 2021 i samband med att verksamheten Aktivitetscenter avslutades.

Krami Malmö

Krami Malmö är en samverkan mellan Malmö stad, Arbetsförmedlingen och Kriminalvården och riktar sig till personer i Malmö som har anknytning till missbruk och/eller kriminalitet. Målet är att deltagarna ska finna, få och behålla ett arbete och bli självförsörjande.

Make it work

Make it work är ett FINSAM-projekt mellan Malmö stad och Försäkringskassan, där även Arbetsförmedlingen fyller en viktig funktion. Målgruppen är personer som har insatsen daglig verksamhet i Malmö stad och samarbetet syftar till att det ska etableras en tydlig, fungerande och hållbar väg från daglig verksamhet till reguljär arbetsmarknad. Projektet upphör den 31 december 2022.

Malmökraften 2.0

Malmökraften 2.0 är ett projekt finansierat av Europeiska socialfonden där Arbetsförmedlingen, Malmö stad, Försäkringskassan och primärvården i Region Skåne är parter. FINSAM i Malmö är också med och finansierar projektet. Målgruppen är långtidsarbetslösa Malmöbor som främst befinner sig i det arbetsmarknadspolitiska programmet jobb- och utvecklingsgarantin. Projektet ska

arbeta för att förhindra rundgången mellan myndigheterna och optimera användningen av de arbetsmarknadspolitiska resurserna. Finansieringen från Europeiska socialfonden och FINSAM upphör den 31 december 2022.

Samstart

Samstart är ett nationellt projekt finansierat av Europeiska socialfonden där Malmö stad och Arbetsförmedlingen är parter. Samstart verkar för att förbättra övergångar från skola till arbetsliv och underlätta etableringen i arbetslivet genom bättre samordning mellan offentliga aktörer. Målgruppen för Samstart är ungdomar mellan 16 och 29 år med en funktionsnedsättning och som ingår i Arbetsförmedlingens uppdrag att samverka med skolan för att underlätta övergången från skola till arbetsliv.

Yrkes-sfi i Skåne

Yrkes-sfi i Skåne är ett samarbete mellan ett antal skånska kommuner (inklusive Malmö stad), Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Lärosäten Syd och Region Skåne. En utbildning inom Yrkes-sfi i Skåne är en kombinationsutbildning mellan olika utbildningsformer där den studerande ges möjlighet att snabbt lära sig det svenska språket och yrkesspråket, få kunskap om yrkesområdet, få yrkesutbildning samt yrkesbevis/certifikat. Yrkes-sfi inom samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad består av två olika spår: Arbetsmarknadsutbildning med integrerad sfi (AUB) och yrkesutbildning på komvux med integrerad sfi eller svenska som andraspråk, alltså nästa språknivå. Utöver det har Malmö Universitet ett Akademikerspår.

Utebliven etablering sfi

Utebliven etablering sfi är ett FINSAM-projekt där Malmö stad och Arbetsförmedlingen är parter. Projektet innebär en kunskapssatsning för medarbetare inom komvux, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen och syftar till bättre och sammanhållna planeringar för Malmöbor som behöver lära sig svenska, så att fler påbörjar och tar sig igenom sfi-studier.

Samverkan kring utbyte av information

Mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad sker ett löpande utbyte av aktuell information.

Några exempel:

- Lokal arbetsmarknadsstatistik från Arbetsförmedlingen
- Information från Arbetsförmedlingen kring utveckling av arbetsmarknaden på SYV-dagen för studie- och yrkesvägledare inom Malmö stad
- Information från gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen om utbildningsvägar riktade till arbetsförmedlare och leverantörer inom rusta och matcha

Bilaga 2. Beräkning av deltagarvolym för lokala överenskommelser och övrig samverkan

- För LÖK Unga 16–29 år har vi räknat med deltagare inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen ASF som är mellan 18–29 år och räknat bort deltagare i övrig samverkan.²⁹ I genomsnitt per månad 2022 var 662 personer inskrivna i målgruppen varav i genomsnitt 262 kvinnor och 400 män per månad.
- För LÖK 30–64 år har vi räknat med deltagare inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen ASF som är mellan 30–64 år och räknat bort deltagare som finns i övrig samverkan.³⁰ I genomsnitt per månad 2022 var 4 218 personer inskrivna i målgruppen varav i genomsnitt 2 275 kvinnor och 1 942 män per månad.
- För LÖK Etablering har vi räknat med personer inskrivna i etableringsprogrammet. I genomsnitt per månad 2022 var 305 personer inskrivna i målgruppen varav i genomsnitt 173 kvinnor och 132 män per månad.
- För LÖK Gemensamma insatser har vi inte räknat någon då deras målgrupp för jobbspåren i huvudsak hämtas från målgrupperna för övriga LÖK:ar.
- För övrig samverkan har vi räknat med inskrivna deltagare i verksamheterna Avanti 2.0, FRAM³¹, Krami Malmö, Make it work, Malmökraften 2.0 och Samstart. I genomsnitt per månad 2022 var 1 177 personer inskrivna i verksamheterna varav i genomsnitt 632 kvinnor och 546 män per månad.
- För deltagare i studiestartsstöd och yrkes-sfi har genomsnittsvärden inte kunnat beräknas. Under 2022 har totalt 496 Malmöbor studerat med studiestartsstöd varav 380 kvinnor och 116 män. 230 personer (könsuppdelade uppgifter saknas) har påbörjat en utbildning inom yrkes-sfi genom Arbetsförmedlingen eller komvux.
- Det saknas data för den samverkan som sker direkt mellan socialtjänsten ekonomiskt bistånd ASF och Arbetsförmedlingen kring Malmöbor som inte är inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen ASF.

²⁹ Exklusive inskrivna deltagare på Avanti 2.0, FRAM, Krami Malmö och Malmökraften 2.0

³⁰ Exklusive inskrivna deltagare på Avanti 2.0, FRAM, Krami Malmö och Malmökraften 2.0

³¹ För FRAM har endast inskrivna deltagare som anvisats från Arbetsförmedlingen räknats med. Deltagare som anvisats internt inom AMA är inte medräknade då de ingår i samverkansvolymen för LÖK Unga 16–29 år samt LÖK 30–64 år. Deltagare anvisade från Försäkringskassan är inte medräknade då de inte ingår i samverkan mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen.